

جمهوری اسلامی افغانستان
ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری
معاونیت نظارت، ارزیابی و تفتیش
ریاست نظارت و ارزیابی

خلاصه گزارش حکومت به شورای ملی

سال ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دسترسی به معلومات درباره عملکرد دولت، یک اصل مهم برای دولت‌های پاسخگو است. دولت‌های پاسخگو به خاطر تعهد به شفافیت، همواره در صددند عملکرد خود را آن گونه که هست به اطلاع عموم برسانند. یکی از میکانیزم‌ها برای ارائه معلومات درباره عملکرد حکومت، گزارش‌دهی از نحوه عملکرد حکومت با تفکیک وزارت‌ها و ادارات مربوط است. ارائه گزارش از نحوه اجراآت وزارت‌ها و ادارات دولتی، فرهنگ مسئولیت‌پذیری و پاسخگویی حکومت را تقویت می‌نماید. با کسب معلومات در مورد کارکردهای وزارت‌ها و ادارات، خلائهای معلوماتی رفع و کارکردها به شکل واقعی آن می‌تواند ارزیابی شود. فرهنگ گزارش‌دهی حکومت به مردم، تحقق حاکمیت ملی و ارزش‌های دموکراسی را تمثیل می‌نماید. به همین دلایل، این موضوع اساسی و مهم در قانون اساسی ج.ا. افغانستان پیش‌بینی شده است. مطابق به فقره ششم ماده ۷۵ قانون اساسی، «ارائه گزارش درباره امور انجام‌شده و پروگرام‌های عمده سال مالی جدید» یکی از وظایف حکومت است. به منظور تعمیم این حکم قانون اساسی، حکومت موظف است که گزارش دستاوردها و برنامه‌های آینده خود را به شورای ملی ارائه نماید. به منظور تحقق حکم قانون اساسی، معاونیت نظارت، ارزیابی و تفتیش ریاست عمومی اداره امور ریاست‌جمهوری، گزارش‌های سال مالی ۱۳۹۵ را از وزارت‌ها و ادارات جمع‌آوری و آن را توحید و تنظیم نموده است. در این گزارش فعالیت‌های عمده در سال گذشته مالی و برنامه‌های عمده برای سال آینده انعکاس یافته است.

معاونیت نظارت، ارزیابی و تفتیش در نظر دارد که گزارش‌های ارائه‌شده وزارت‌ها و ادارات را در آینده نزدیک از طریق نظارت‌های عملی، مورد تأیید و تصدیق قرار بدهد. امید است گزارش سال مالی ۱۳۹۵ حکومت به شورای ملی، منبع مناسبی درباره دستاوردها و برنامه‌های سال آینده حکومت ج.ا. افغانستان برای آگاهی نمایندگان محترم ملت و روشن شدن اذهان عامه باشد.

فهرست مطالب

۴.....	مقدمه
۳.....	سکتور امنیت
۴.....	دستاوردها
۹.....	سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون
۱۱.....	دستاوردها
۱۹.....	سکتور زیربنا و منابع طبیعی
۲۰.....	دستاوردها
۳۱.....	سکتور معارف
۳۳.....	دستاوردها
۴۱.....	سکتور صحت
۴۳.....	دستاوردها
۴۵.....	سکتور زراعت و انکشاف دهات
۴۶.....	دستاوردها
۵۴.....	سکتور رشد اقتصادی و انکشاف سکتور خصوصی
۵۵.....	دستاوردها
۶۱.....	سکتور حمایت اجتماعی
۶۵.....	دستاوردها
۷۷.....	مشکلات عمده و راه حل های پیشنهادی
۷۹.....	نتیجه گیری

سکتور امنیت

وظیفه اصلی سکتور امنیت، تأمین امنیت و دفاع از تمامیت ارضی کشور است. وزارت دفاع ملی و وزارت امور داخله در این سکتور فعالیت دارند. مهم‌ترین دستاوردهای سکتور امنیت در بخش‌های ذیل است:

- ✓ فعالیت‌های اوپراسیونی؛
- ✓ مبارزه با تروریسم؛
- ✓ مبارزه با مواد مخدر؛
- ✓ جلب و جذب و تعیینات؛
- ✓ تجهیز اردو و پولیس؛
- ✓ تقویت روحیه نیروهای امنیتی از طریق ورزش؛
- ✓ محابس و توقیف‌خانه‌ها؛
- ✓ انکشاف سیستم‌ها و پالیسی‌ها؛
- ✓ تأمین شفافیت و حسابدگی؛
- ✓ ارتقای ظرفیت؛
- ✓ آگاهی عامه؛
- ✓ عواید.

دستاوردها

۱. فعالیت‌های اوپراسیونی

- پلان‌گذاری و اجرای عملیات‌های قاطع و تصفیوی در زون‌های امنیتی کشور مطابق پلان شفق، باعث افزایش امنیت گردیده است.
- اجرای عملیات حفظ و ثبات در هفت زون امنیتی کشور (طبق پلان تکتیکی قوماندانی‌های ساحوی و مرکز به شمول بنادر و شاهراه‌ها و شهرهای بزرگ) باعث تأمین امنیت گردیده است.

۲. مبارزه با قاچاق انسان

- راه‌اندازی ۶ کمپاین آگاهی‌دهی عامه در مورد قاچاق انسان از طریق رسانه‌ها و صفحات اجتماعی وزارت امور داخله در سطح کشور، باعث ارتقای سطح آگاهی مردم درباره قاچاق انسان گردیده است.
- نشر و پخش ۲۴ اعلان رادیویی در مورد مبارزه با قاچاق انسان، باعث ارتقای سطح آگاهی مردم درباره قاچاق انسان گردیده است.

۳. مبارزه با مواد مخدر

- تخریب موازی ۱۰۵۶۰ هکتار زمین مزارع کشت مواد مخدر در ۱۷ ولایت کشور منجر به از بین بردن منابع عایداتی اقتصاد نامشروع مواد مخدر گردیده است.
- کشف، ضبط و از بین بردن مقدار ۵۲۱ تن مواد مخدر در سطح کشور باعث تضعیف فعالیت‌های تولیدکنندگان و قاچاقبران مواد مخدر گردیده است.
- تخریب ۷۱ باب لابراتوار پروسس مواد مخدر در ۴ ولایت کشور منجر به تضعیف روحیه تولیدکنندگان مواد مخدر گردیده است.
- جمع‌آوری تعداد ۲۰۹۸۵ معتاد مواد مخدر از شهر کابل و معرفی آنها به مراکز صحتی، زمینه ادغام مجدد معتادان به جامعه را فراهم ساخته است.

۴. جذب و تعیینات

- از طریق تعیینات و همچنین تعیینات مجدد ۴۸,۲۱۷ فارغ از مراکز تعلیمی و تحصیلی اردوی ملی در سوق و اداره اردوی ملی بهبود به عمل آمده است.
- از طریق جذب ۵۱,۹۵۱ جوانان داوطلب واجد شرایط به صفوف اردوی ملی، ظرفیت دفاعی نیروهای امنیتی افزایش یافته است.
- از طریق جذب ۲,۳۵۴ افسر و سائمن در وزارت امور داخله، زمینه تأمین امنیت شهروندان بیش‌تر فراهم گردیده است.

۵. تجهیز اردو و پولیس

- اکمال سلاح برای قطعات و جزواتم‌های اردوی ملی، باعث ارتقای روحیه قوت‌های زمینی گردیده است.
- اکمال وسایط زرهی برای قطعات و جزواتم‌های اردوی ملی زمینه انتقال مصؤون منسوبین اردو را فراهم ساخته است.
- اکمال طیارات A-29 و هلیکوپترها برای قوای هوایی، باعث تقویت نیروهای هوایی و تضعیف روحیه دشمن گردیده است.
- با اکمال تجهیزات قطعات خاص پولیس، قوماندانی عمومی امن و نظم عامه و قوماندانی عمومی پولیس سرحدی، فعالیت‌های محاروبی در ساحات ناامن کشور مؤثریت بیش‌تر یافته و در تأمین امنیت، تغییرات مثبت به وجود آمده است.

۶. تقویت روحیه نیروهای امنیتی از طریق ورزش

- اعزام ۶ نفر ورزشکار معلول اردوی ملی جهت اجرای مسابقات معلولین اردوهای جهان به ایالات متحده امریکا، باعث تقویت روحیه ورزشکاران معلول گردیده است.
- تدویر تورنمنت ورزشی بین ۲۹۷ تیم ورزشی قطعات و جزواتم‌های اردوی ملی سبب افزایش نشاط و روحیه سربازان گردیده است.

۷. محابس و توقیف‌خانه‌ها

- بررسی سیستم امنیتی محابس ۳۴ ولایت کشور، سبب رفع ضعف‌ها و خلاهای امنیتی محابس گردیده است.
- امنیت محبس پلچرخی از طریق حفر جر امنیتی، استحکام بیشتر یافته است.
- تکمیل کار اعمار محابس ولایات زابل، کاپیسا، سرپل و تعمیر یک بلاک محبس پلچرخی منجر به تقویت تحکیمات سیستم دفاعی و امنیتی محابس و تسهیلات برای محبوسین گردیده است.
- رسیدگی به شکایات قانونی محبوسین و متهمین ۳۴ ولایت کشور، باعث تأمین عدالت گردیده است.

۸. انکشاف سیستم‌ها و پالیسی

- با تهیه و ترتیب پالیسی تحصیلی برای منسوبین پولیس ملی در داخل و خارج کشور، ارتقای ظرفیت از طریق تحصیل، قانونمند شده است.
- از طریق تهیه و ترتیب پالیسی عدم تبعیض در وزارت امور داخله، زمینه مبارزه قانونی با تبعیض فراهم گردیده است.
- انکشاف سیستم مدیریت مالی (افمس) در قوماندانی امنیه ۶ ولایت کشور (کابل، بلخ، ننگرهار، هرات، قندهار و پکتیا)، باعث ایجاد شفافیت و تسریع روند امور مالی گردیده است.
- انکشاف سیستم ثبت تولدات و وفیات در ۲۸ ولایت کشور، پروسه جمع‌آوری آمار نفوس کشور را سیستماتیک کرده است.

۹. تأمین شفافیت و حساب‌دهی

- پلان درازمدت مبارزه علیه فساد در وزارت دفاع ملی ترتیب گردید که در نتیجه آن یک دیدگاه واضح و مشخص در امر مبارزه با فساد ایجاد شده است.

- جمع‌آوری، تحلیل و ارزیابی ۱۰۱۹۴ فورم ثبت و اشاعه دارایی مقامات عالی‌رتبه و بست‌های شامل ساحات مالی، لوژستیک، خریداری و تدارکات و منسوبین وزارت دفاع ملی و ستردرستیز باعث افزایش شفافیت و جلوگیری از پول‌شویی شده است.
- توظیف ۱۱۹ گروپ تفتیش پلانی غرض بررسی از امور ادارات، قطعات و جزوات‌های وزارت دفاع ملی، باعث افزایش شفافیت در امور گردیده است.
- از طریق اجرای بررسی و تفتیش اسناد در مرکز و ولایات از سوی وزارت داخله، جمعاً مبلغ ۱۰۵۶,۴۷۹,۲۴۴ افغانی و مبلغ ۴۰,۰۷۲ دالر امریکایی که به ذمت ۱۴۵ معتمد و ۱۸۳ شرکت قراردادی بوده است بر ملا و تحصیل شده است.

۱۰. ارتقای ظرفیت

- اعزام ۷۵۰ تن از افسران، بریدملان و محصلین جهت تحصیل به کشورهای همکار که سبب افزایش دانش و مهارت آنها می‌گردد.
- معرفی ۴۵۰۰ تن از افسران و بریدملان به کورس‌های مکاتب مسلکی اردوی ملی، باعث افزایش مهارت‌های نظامی افسران می‌شود.
- اجرای برنامه سوادآموزی برای ۲۲,۷۰۰ تن از بریدملان کم‌سواد و سربازان محروم از سواد که باعث افزایش سواد آنها گردیده است.
- ارتقای ظرفیت ۱۵۹ کارکن از طریق معرفی آنها به بورسیه‌های آموزشی در خارج از کشور و ارائه آموزش برای ۷,۶۴۵ تن در داخل کشور.
- ظرفیت‌های مدیریتی ۱۹۵ تن از افسران پولیس ملی از طریق تدویر کورس‌های تعلیمات رهبری و مدیریت، ارتقا داده شده است.
- ۲۰ تن از منسوبین ریاست عمومی تفتیش وزارت امور داخله، از طریق تدویر ورکشاپ یک‌روزه در مورد مبارزه علیه فساد اداری، ارتقای ظرفیت داده شده‌اند.

۱۱. آگاهی عامه و نشرات

- ۱۵۰ مورد معرفی خبرنگاران رسانه‌های ملی و بین‌المللی به قطعات و جزو تانک‌های اردوی ملی جهت تهیه گزارش از دستاوردها و فعالیت‌های منسوبین اردوی ملی سبب شده تا مردم از کارکردهای اردوی ملی بیشتر آگاهی حاصل نمایند.
- تهیه و ارسال ۶۳,۰۰۰ قطعه ورق تبلیغاتی به قول‌اردوهای ساحوی که باعث تقویت روحیه سربازان گردیده است.
- تهیه و نشر ۱۴۴ برنامه تلویزیونی و رادیویی درباره دستاوردهای اردوی ملی و نشر برنامه پیام سربازان اردوی ملی از طریق تلویزیون ملی، باعث شده است تا دیدگاه مثبت مردم نسبت به اردوی ملی بیش‌تر گردد.
- توزیع ۲۰۰,۰۰۰ جلد مجله صدای آزادی درباره کارکردهای اردوی ملی باعث افزایش آگاهی مردم شده است.
- با نصب ۳۰,۰۰۰ تابلو تبلیغاتی درباره حمایت از نیروهای اردوی ملی و کارکردهای وزارت دفاع ملی در تمام ولایات کشور، روحیه مردم تقویت شده و زمینه حمایت بیش‌تر از اردوی ملی فراهم گردیده است.

۱۲. عواید

عواید وزارت امور داخله در سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۴,۳۸۳,۵۴۶,۸۹۹ (چهار میلیارد و سه صد و هشتاد و سه میلیون و پنجصد و چهل شش هزار و هشتصد و نود و نه) افغانی و عواید وزارت دفاع ملی مبلغ ۸۴,۶۲۰,۲۸۴ (هشتاد و چهار میلیون و ششصد و بیست هزار و دوصد و هشتاد و چهار) افغانی می‌باشد.

۱۳. نتیجه‌گیری

در سکتور امنیت، از طریق اجرای عملیات قاطع، تصفیوی و عملیات حفظ و ثبات در هفت زون امنیتی کشور، روحیه دشمنان افغانستان تضعیف شده است. قاچاق انسان یک معضل بین‌المللی است و به هدف مبارزه با قاچاق انسان، سکتور امنیت، عملیات مختلف را بالای

قاچاقبران انسان، اجرا نموده است. به منظور جلب حمایت مردم برای مبارزه با قاچاق انسان، برنامه‌های آگاهی‌دهی عمومی اجرا شده است. به خاطر مبارزه با مواد مخدر ۱،۵۶۰ هکتار مزرعه کشت کوکنار تخریب شده و ۷۱ لابراتور پروسس مواد مخدر منهدم گردیده است.

به خاطر افزایش مؤثریت عملیات، پولیس و اردو تجهیز شده‌اند. به هدف مبارزه با جرایم، سیستم امنیتی محابس، مورد بررسی قرار گرفته و تدابیر لازم اتخاذ شده است. برای تأمین شفافیت، پلان طویل‌مدت مبارزه با فساد اداری تدوین گردیده و تفتیش داخلی صورت گرفته است.

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون، شامل اداره لوی خا رنو الی، وزارت عدلیه، وزارت امور خارجه، وزارت امور سرحدات و قبایل، وزارت ارشاد، حج و اوقاف، وزارت دولت در امور پارلمانی، اداره ارگان‌های محلی، کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی، اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری، اداره مرکزی احصائیه و اداره عالی تفتیش می‌باشد.

مهم‌ترین دستاوردهای سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون، شامل بخش‌های ذیل است:

✓ حاکمیت قانون و مبارزه با فساد؛

□ تسوید و طی مراحل قوانین

□ انکشاف پالیسی‌ها

□ انکشاف طرزالعمل‌ها و رهنمودها

□ اقدام عملی برای مبارزه با فساد

□ آگاهی عامه در موضوع مبارزه با فساد

✓ ارتقای ظرفیت؛

✓ جمع‌آوری عواید.

دستاوردها

۱. حاکمیت قانون و مبارزه با فساد

به منظور حاکمیت قانون فعالیت‌های ذیل انجام شده است:

۱. تسوید و طی مراحل قوانین؛
۲. انکشاف پالیسی‌ها؛
۳. انکشاف طرزالعمل‌ها و رهنمودها؛
۴. اقدام عملی برای مبارزه با فساد؛
۵. آگاهی عامه در موضوع مبارزه با فساد.

۲. تسوید و طی مراحل قوانین

- طرح، تسوید و تدقیق ۶۳ عنوان قانون و ۲۴ عنوان مقرر، و طی مراحل ۳۰ سند تقنینی، باعث تقویت قانونمندی گردیده است.
- از طریق تدوین مقرر تدارکات، ترتیب طرزالعمل‌های حمایتی، شرطنامه‌ها، فورمه‌ها و نامه‌های معیاری در عرصه تدارکات، شفافیت پروسه‌های تدارکاتی تضمین شده است.

۳. انکشاف پالیسی‌ها

- پیش‌نویس اصول و اهداف سیاست خارجی درازمدت برای افغانستان و خطوط اساسی سیاست خارجی ج.ا. افغانستان برای چهار سال آینده، تهیه و نهایی گردیده که انفاذ آن باعث وضاحت بیش‌تر سیاست خارجی افغانستان می‌گردد.
- نهایی شدن سند مبانی دیپلوماسی آب ج.ا. افغانستان، دیپلوماسی مدیریت آب را تقویت بخشیده است.
- رهنمود دیپلوماسی اقتصادی ج.ا. افغانستان برای نمایندگی‌های سیاسی ج.ا. افغانستان در خارج از کشور، نهایی شده است که باعث تقویت و تسهیل دیپلوماسی اقتصادی برای نمایندگی‌های سیاسی ج.ا. افغانستان در خارج از کشور می‌گردد.

۴. انکشاف طرزالعمل و رهنمود

- ساده‌سازی توزیع بورسیه‌ها به مستحقین، دسترسی به بورسیه‌ها را آسان ساخته است.

- ساده سازی پروسه قباله ها باعث افزایش سرعت اجرای قباله ها گردیده است.
- تدوین طرز العمل انجمن زنان دیپلومات و ایجاد کمیته های کاری این انجمن باعث بهبود فعالیت های سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و ارتقای سطح دانش و تخصص کارمندان زن در وزارت امور خارجه گردیده است.
- تدوین میکانیزم رسیدگی به شکایات عامه برای شوراهای ولایتی، رسیدگی به موقع به شکایات مردم را در پی داشته است.
- تدوین «رهنمود دادخواهی و جلب حمایت برای شوراهای ولایتی» باعث تقویت ارتباطات میان شوراهای ولایتی و نهادهای جامعه مدنی با واحدهای دومی و سومی محلی و همچنین میان ولایات و مرکز گردیده است.
- نهایی سازی طرز العمل داخلی شوراهای ولایتی، باعث تنظیم امور داخلی شوراهای ولایتی، تنظیم وظایف و اعمال صلاحیت های شوراهای ولایتی و تنظیم میکانیزم نحوه همکاری با ادارات ولایتی و مرکزی گردیده است.
- تدوین رهنمودهای عملیاتی نحوه اعمال صلاحیت نظارتی شوراهای ولایتی، باعث سیستماتیک شدن نظارت شده است.
- طرح های اختصاصی درباره انکشاف، بهبود امنیت و بهبود حکومتداری محلی تهیه گردیده که در نتیجه آن وضعیت حکومتداری، امنیت و فعالیت های انکشافی در سطح ولسوالی ها بهبود یافته است.
- بازنگری طرز العمل عملیاتی اداره ولایتی و ولسوالی، باعث بهبود و تسریع روند عملیاتی اداره در ولایات و ولسوالی ها گردیده است.
- تهیه چوکات مسوده قانون شوراهای محلی، باعث وضاحت در وظایف، صلاحیت ها، نقش ها و مسؤولیت ها و انسجام امور شوراهای محلی می گردد.
- نهایی سازی ۴ قانون مربوط شاروالی ها، شهرسازی، اراضی و استملاک به منظور رفع مشکلات قانونی و قانونمند شدن اجراءات شاروالی ها و سایر نهادها صورت گرفته است.
- نهایی سازی ۴ پالیسی (حکومتداری شهری، به سازی، مسکن و سکتور خصوصی) باعث بهبود و منظم شدن فعالیت های شاروالی ها گردیده است.

۵. اقدامات عملی برای حاکمیت قانون و مبارزه با فساد

- از طریق توزیع خا رنو ۱ لان جهت بررسی ۱۰۱۰۵ دوسیه فساد اداری (رشوت، اختلاس، غدر، سوء استفاده از صلاحیت وظيفوی، تزوير اسناد) حاکمیت قانون تأمین شده است.
- با رسیدگی به شکایات ۴۰۲۴۹ تن از کارکنان خدمات ملکی در مرکز و ولایات از طریق کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی، شفافیت را تضمین نموده است.
- رسیدگی به موقع به ۸۲۸ شکایت و اطلاع مربوط به فساد اداری از طریق دفتر مرکزی و زونهای ساحوی اداره عالی مبارزه با فساد اداری، باعث افزایش اعتماد عمومی به حکومت گردیده است.
- ۳۳ پروژه بانک جهانی در طی سال مالی ۱۳۹۵ تفتیش گردیده که این امر سبب شناسایی میزان شفافیت در پروژه‌های انکشافی گردیده است.
- از رعایت قوانین و مقررات در بخش مصارف سال مالی ۱۳۹۳ تفتیش صورت گرفته که باعث تقویت حاکمیت قانون، حسابداری و شفافیت گردیده است.

۶. افزایش آگاهی عامه علیه فساد اداری

از طریق ارایه ۹ سمینار آگاهی‌دهی درباره شیوه‌های اخذ اطلاعات و شکایات در ادارات دولتی؛ توزیع و نصب ۱۰۸۵۰ قطعه مواد آگاهی‌دهی در ادارات دولتی، ارایه ۵۱ برنامه آگاهی‌دهی در ۶ نهاد دولتی در مرکز و ولایات؛ تهیه و نگارش ۲۰ قطعه شعار ضد فساد اداری به زبان‌های دری و پشتو در دیوارها در شهر کابل؛ ارسال پیام‌های کوتاه برای ۱۰۰,۰۰۰ از مشترکین شرکت‌های مخابراتی افغان بیسیم، روشن، افغان تلیکام و ام‌تی‌ان؛ اطلاع‌دهی و پاسخگویی در ۱۲۹ برنامه از طریق رسانه‌های صوتی، تصویری و چاپی و نشر ۷۰ قطعه فورم ثبت دارایی‌های مقامات عالی‌رتبه دولتی از طریق وب سایت اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری و روزنامه ملی انیس؛ نشر ۹۷ گزارش از فعالیت‌ها و دستاوردهای اداره از طریق وب‌سایت این اداره، دانش و آگاهی مردم و کارمندان دولتی در مورد مبارزه علیه فساد و شیوه‌های اخذ اطلاعات و شکایات افزایش یافته است.

شماره	عنوان	گروه هدف	تعداد
۱	سمینار آگاهی دهی	کارمندان دولتی	۹ سمینار
۲	مواد آگاهی	کارمندان دولتی	۱۸۵۰ قطعه
۳	دیوارنویسی	عموم مردم	۲۰ قطعه
۴	ارسال پیام کوتاه از طریق موبایل	عموم مردم	۱۰۰,۰۰۰ پیام کوتاه
۵	برنامه‌های رسانه‌یی	عموم مردم	۱۲۹ برنامه
۶	نشر ثبت دارایی مقامات عالی رتبه	عموم مردم	۷۰ سند ثبت دارایی
۷	نشر گزارش از طریق وبسایت	عموم مردم	۹۷ گزارش

۷. ارتقای ظرفیت

ارتقای ظرفیت یکی از مباحث اساسی در اداره است که کارآمدی اداره را افزایش می‌دهد. به منظور افزایش دانش و مهارت کارکنان در سکتور حکومتداری، فعالیت‌های ذیل انجام شده است:

- به تعداد ۱۰۷۶۰ تن از کارمندان اداره عالی تفتیش در بخش‌های مختلف، ارتقای ظرفیت یافته‌اند. ۶۵ تن از کارمندان به دوره‌های آموزشی طویل‌مدت به تحصیلات عالی معرفی شده و متباقی به دوره‌های آموزشی کوتاه‌مدت در موضوعات مدیریتی، تفتیش، حقوقی و جندر معرفی شده‌اند.
- ارتقای ظرفیت ۱۸۵ تن از کارمندان اداره مرکزی احصائیه از طریق معرفی آنها در برنامه‌های آموزشی مختلف در مؤسسات تحصیلات عالی، ورکشاپ‌ها و سمینارهای بین‌المللی در داخل و خارج کشور که منتج به ازدیاد کادرهای مسلکی گردیده است.
- از طریق معرفی ۱۸ تن به برنامه‌های آموزشی مرتبط با تفتیش و تدارکات، دانش و مهارت کارمندان در موضوع تدارکات و تفتیش افزایش یافته است.

- به منظور افزایش ظرفیت علمی کارمندان اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری به تعداد ۷ تن از کارمندان انات و ذکور به پوهنتون‌های خصوصی معرفی گردیده‌اند.
- ۵۲ تن از کارمندان وزارت دولت در امور پارلمانی از طریق تدویر ۹ ورکشاپ آموزشی در موارد قانون‌گذاری، پلان‌گذاری، حکومتداری الکترونیکی، امنیت سایبری، انعقاد و تطبیق معاهدات بین‌المللی، ارتقای ظرفیت داده شده‌اند.
- از طریق برگزاری سمینار ۵ دوره‌یی درباره جندر و دادخواهی، تعداد ۳۰ تن از طبقه انات و برگزاری ۴ ورکشاپ برای علما و خطبا، ظرفیت کارمندان طبقه انات وزارت ارشاد، حج و اوقاف و علما و خطبا در وزارت حج و اوقاف ارتقا یافته است.
- به تعداد ۱۸۰ تن از کارمندان اداره عالی تفتیش از برنامه‌های تدویر شده مستفید گردیده‌اند، که این امر سبب ارتقای ظرفیت کارمندان گردیده است.
- راه‌اندازی و تطبیق برنامه‌های آموزشی و فراهم نمودن زمینه‌های سیر مطالعاتی داخلی و خارجی برای ۲۰ شاروال باعث ارتقای ظرفیت شاروالان ۲۰ شهر کشور گردیده است.
- تدویر برنامه‌های کوتاه‌مدت و میان‌مدت در عرصه‌های فوق تخصصی در کشورهای هند، قزاقستان، ترکیه و امریکا باعث ارتقای ظرفیت کادرهای وزارت امور خارجه گردیده است.

۸. عواید سکتور حکومتداری

سکتور حکومتداری، در سال مالی ۱۳۹۵ توانسته است مبلغ ۶,۵۹۰,۹۲۹,۸۷۷ شش میلیارد و پنجمصد و نود میلیون و نه‌صد و بیست و نه هزار و هشت‌صد و هفتاد و هفت افغانی عواید به دست آورد.

شماره	نام اداره	مبلغ عواید به افغانی
۱.	اداره عالی تفتیش	۱۲۹,۹۵۲
۲.	اداره مرکزی احصائیه	۳۵۹,۶۰۱
۳.	اداره عالی مبارزه علیه فساد اداری	۲۰۳,۵۰۰

۲,۷۸۸,۲۶۳,۷۸۰	اداره ارگان‌های محلی	۴.
۱۲۳,۵۱۴	کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی	۵.
۴۱,۹۱۶,۸۹۴	اداره لوی ژانرالی	۶.
۵۳,۰۰۸,۱۵۷	وزارت عدلیه	۷.
۳,۶۴۱,۶۰۱,۸۵۷	وزارت امور خارجه	۸.
۷۱۱,۰۴۰	وزارت امور سرحدات و قبایل	۹.
۶۴,۶۱۱,۵۸۲	وزارت ارشاد، حج و اوقاف	۱۰.
۶,۵۹۰,۹۲۹,۸۷۷	مجموع عواید سکتور حکومتداری	

۹. نتیجه‌گیری

سکتور حکومتداری و حاکمیت قانون به منظور مبارزه با فساد و حاکمیت قانون، پالیسی‌ها، طرز‌العمل‌ها و رهنمودها را انکشاف داده است. در سطح عملی دوسیه‌های مربوط به فساد اداری، توسط لوی ژانرالی بررسی و به شکایات کارکنان خدمات ملکی رسیدگی صورت گرفته است. از طریق نظارت‌های عملی، تفتیش و بررسی به قضایای فساد اداری رسیدگی شده و به منظور تقویت فرهنگ مبارزه با فساد، برنامه‌های مختلف آگاهی عامه دایر گردیده است. به هدف ارتقای ظرفیت تخنیکی و مسلکی کارکنان، درباره موضوعات مختلف کاری، برنامه‌های آموزشی راه‌اندازی شده است.

سکتور زیربنا و منابع طبیعی

سکتور زیربنا و منابع طبیعی، شامل وزارت‌های معادن و پترولیوم، مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، انرژی و آب، فواید عامه، ترانسپورت، شهرسازی و مسکن، د افغانستان برشنا شرکت، د آریانا افغان هوایی شرکت، اداره هوانوردی ملکی، اداره انکشاف زون پایتخت و ریاست عمومی آبرسانی و کانالیزاسیون شهری افغانستان می‌باشد.

دستاوردهای سکتور زیربنا و منابع طبیعی در عرصه‌های ذیل است:

✓ خدمات زیربنایی، شامل ساخت سرک‌ها، کانال‌ها، شهرک‌ها، توسعه زیربنای مخابراتی و تعمیرات؛

✓ سروی و دیزاین و پلان‌گذاری؛

✓ مبارزه با فساد؛

✓ انکشاف پالیسی؛

✓ ارتقای ظرفیت؛

✓ جمع‌آوری عواید.

دستاوردها

۱. توسعه خدمات زیربنایی

- با آغاز مرحله انتخاب و انتقال زمین پروژه ۱۰۰۰۰ واحد مسکونی کشور قطر، زمینه اسکان برای ۱۰۰۰۰ فامیل فراهم می‌گردد.
- با تکمیل پروژه‌های رهایشی خوشحال خان و ۶۰ بلاک قصبه، زمینه اسکان برای شهروندان فراهم گردیده است.
- با ساخت پارک‌های تفریحی و قیرریزی سرک‌ها، جمعاً ۳۹ پروژه در ولایات لوگر، کابل، لغمان، بادغیس، دایکندی، غور، سمنگان، سرپل، پکتیکا، بلخ، غزنی، فراه و ارزگان از طریق برنامه تحکیم ثبات در افغانستان (ASP)، باعث سهولت در رفت و آمدها و نشاط شهروندان شده است.
- احداث ۲۳۸ کیلومتر سرک‌های درجه دوم با فرش جغلی در ۲۱ پروژه در ولسوالی‌های خوست، دواب، شهرستان، فرنگ، کنک، گرماب، مروره، نهرین و ورسج، باعث ایجاد سهولت و زمینه انتقال اموال و رفت و آمد مردم گردیده است.
- ترمیم قسمت‌های تخریب شده سرک در ولسوالی‌های بنگی ولایت تخار و یفتل ولایت بدخشان به خاطر حوادث طبیعی، باعث جلوگیری از تخریب بیش‌تر سرک‌ها شده است.
- حفظ و مراقبت جاری ۲۰,۴۴۳ کیلومتر سرک در ۳۴ ولایت کشور، حفظ و مراقبت جریانی روزمره سرک‌های درجه دوم با فرش اسفالت ۳۱ پروژه در قرغه‌یی، بگرام، بلخ، تیر پل‌بند قرغه، پل امام بکری، حوض کرباس، خواجه مسافر، دروازه کندهار، سرک زرشاخ پغمان، سرک مزارشریف شبرغان، سه‌راهی چمتله، غنی خیل، غوربند، قریه شلتک، قولوبچه، کمپنی، مارکو و مهترلام، باعث جلوگیری از تخریب بیش‌تر سرک‌ها شده است.
- حفظ و مراقبت دورانی ۱۶۱ کیلومتر سرک در ۳۰ پروژه در ولایات کاپیسا، پروان، میدان وردک، ننگرهار، لغمان، پنجشیر، بغلان، غزنی، پکتیا، خوست، نورستان، کندز، سمنگان، سرپل، دایکندی، بادغیس، هلمند، فراه و نیمروز، حفظ و مراقبت دورانی

سرک‌های درجه دوم با فرش جغلی در ولسوالی‌ها، باعث محافظت سرک‌ها گردیده است.

- حفظ و مراقبت جریانی سرک‌های درجه دوم ۱۵ پروژه در بغلان جدید، پل صیاد، پل مالان، چاگان، ده نو، علی‌آباد، علی‌مغول‌ها، قلعه گومبز، کزر و نهرین، حفظ و مراقبت جریانی سرک‌های درجه دوم با فرش جغلی، ۶۷ پروژه در آفاقی، بازار خرقل، بهسود، پای خاک بادک، پل سشت، تالقان، تخار، تکزار، جبل‌السراج، جال، چرخ آب، چغچران، چندر آب، چهار بولک، دریای سیمینجاب، دلبر جان والیا، دهنه سبت، دوابه، دوراهی سرک آبدره، زاری، سرپل، سرک زیر دوار، شاهراه کابل گردیز، شتل و شش پل، از تخریبات بیشتر سرک‌ها جلوگیری شده است.
- با احداث سرک‌های پروژه اول پارک صنعتی - زراعتی باریک‌آب، اعمار سرک سنگی در ساحه تایمنی و شاه شهید با استفاده از مواد محلی، عبور و مرور شهروندان تسهیل گردیده است.
- با احداث شبکه‌های آب و فاضلاب پروژه اول پارک صنعتی - زراعتی باریک‌آب، اعمار کانال از چهارراهی ترافیک الی چهارراهی شهید و اعمار کانال از چهارراهی تانک آریانا الی چهارراهی سرک ۵ تایمنی، فاضلاب شهری مدیریت گردیده است.
- تکمیل و به بهره‌برداری سپردن ۸۷ پروژه هایدروتخنیک سربندها، کانال‌ها و سایر تأسیسات آبی در ۵ حوزه دریایی کشور که سبب تحت آبیاری قرار گرفتن مقدار ۵۰۱۹۵ هکتار زمین گردیده است.
- با تکمیل کانال‌ها، پلچک‌ها در شهرک بی‌جاشدگان معدن مس عینک، شرایط و امکانات بهتر برای کارگران معدن مس عینک مهیا شده است.

۲. توسعه خدمات مخابراتی

- کندنکاری به خاطر پایپ و کیبل و نصب تجهیزات فایبر نوری در مسیرهای کندز - تخار - بدخشان به طول ۲۵۴ کیلومتر و پروان - بامیان الی دوراهی یکاولنگ بامیان به طول ۲۵۶ کیلومتر، زمینه عرضه خدمات انترنتی را فراهم نموده است.

- مونتاژ ازدیاد سیستم میکروویف در شهرهای بزرگ و ارتباطات بین شهرها باعث تقویت حکومتداری، تسریع اجراآت در ادارات و دسترسی به اطلاعات گردیده است.
- نصب تجهیزات و فعال ساختن سیستم جدید DWDM جهت کاهش نرخ مکالمات، باعث فراهم آوری رضایت مشتریان شده است.
- کیبل اندازی، وصل سازی و آزمایش مسیر لته بند به طول ۱۲ کیلومتر، سبب تأمین ارتباط مداوم شبکه شده است.
- وصل شبکه فایبر نوری با ۵۰ اداره دولتی، امنیتی و دفاعی کشور و ۳۰ پوهنتون و مکتب، سهولت ارتباطات بین ادارات را فراهم نموده است.
- نصب و فعال سازی ۶۰۸۶۱ سایت مخابراتی، باعث شریک ساختن اطلاعات و دسترسی به معلومات می گردد.
- توسعه و فعال ساختن ۲۰۰ سایت سیستم جهانی برای موبایل (GSM) در سراسر کشور، باعث تسریع ارتباطات گردیده است.
- نصب و فعال سازی توربین نمبر ۲ دستگاه آبی کجکی و تبدیل سیستم تحریکی جنراتورها و سروی موتورهای توربین نمبر اول و نمبر سوم که از بابت آن ۱۸,۵ میگاووات به ظرفیت تولیدی بند برق افزوده شد و باشندگان ولایات هلمند و کندهار از مزایای آن مستفید شده اند.
- آزمایش و راه اندازی سویچیاردهای بند برق های نغلو و ماهیپر و وصل آنها به شبکه، باعث افزایش عمر کاری سباستیشن های مذکور و بالا بردن سیستم ایمنی و حفاظتی گردیده است.
- کندنکاری و کانکریت ریزی تهدابها، نصب پایه ها، ترانسفارمرها و تجهیزات برقی، تمدید لین هوایی و ساختمان جنکشن که از بابت آن زمینه انتقال و توزیع برق به مردم ولایت کابل فراهم گردیده است.

۳. ساختمانی

- اعمار و بازسازی ۱۱ تعمیر برای دفاتر حوزه‌های دریایی، تحکیم سواحل و احاطه استیشن‌های هایدرومتریورولوژی، باعث جلوگیری از تخریب سواحل دریاها گردیده است.
- با اعمار ساختمان‌های تعمیرات اداری و رهائشی شورای ولایتی، تعمیرات ولسوالی‌ها و سالون کنفرانس، اجرای امور شورای ولایتی بهبود یافته است.
- تکمیل کار ساختمان بخش اول ترمینال ترانسپورتی در ساحه تورخم باعث تأمین سهولت‌های ترانسپورتی برای شرکت‌های ملی و بین‌المللی گردیده است.
- تکمیل کار ساختمان تعمیر ریاست‌های ترانسپورت ولایت‌های فراه، سمنگان، باعث تقویت اداره ترانسپورت در سطح ولایت شده است.
- تکمیل ساخت دروازه برقی تنگی غار و پلچرخی باعث تأمین شفافیت در جمع‌آوری عواید شده است.

۴. سروی، دیزاین و پلان‌گذاری

سروی و دیزاین

- از طریق انجام سروی و ترتیب پلان تفصیلی ۵۲ ساحه شامل پلان تفصیلی زیربنایی ۹ سرک، ۴ شبکه برق، ۱۳ شبکه آبرسانی و کانالیزاسیون در ولایات بامیان، کابل، شبرغان، فاریاب، هلمند، هرات، ننگرهار، لغمان، بلخ، کندهار، بغلان، بدخشان و خوست، زمینه استندرد شدن زیرساخت شهری فراهم شده است.
- دیزاین پارچه ۸، ۹ و ۱۲ شهر چاریکار ولایت پروان باعث آغاز مرحله تطبیق پروژه و دسترسی مردم به آب صحی گردیده است.
- مطالعات ابتدایی و سروی پروژه آبرسانی شهر خوست، باعث آغاز مرحله تطبیق پروژه و دسترسی مردم به آب صحی می‌گردد.
- با تهیه طرح استفاده از جایدادهای وزارت تجارت در ولایت کابل زمینه استفاده مؤثر از جایدادها فراهم می‌گردد.
- با سروی و تهیه طرح ابتدایی شهرک مهاجرین ساحه کوه کرخ ولایت کابل، زمینه اسکان شهروندان فراهم می‌گردد.

- از طریق تهیه و ترتیب دیزاین مهندسی نمونه‌یی خانه‌ها و آپارتمان‌های مسکونی به تعداد ۳ مدل برای خانه‌های رهائشی و به تعداد ۳ مدل برای آپارتمان‌ها و طرح و دیزاین خانه‌های کم‌هزینه برای شهرک مهاجرین و میتود انکشاف شهرک‌های مهاجرین، زمینه کم‌هزینه شدن ساخت خانه‌ها فراهم شده است.
- از طریق تهیه و ترتیب دیزاین مهندسی نمونه‌یی برای کلینیک صحتی، شفاخانه، شفاخانه‌های کادری و تخصصی و تسهیلات تحصیلات عالی، زمینه تطبیق دیزاین‌های نمونه‌یی در ساحات فوق فراهم شده است.
- با انجام سروی و ترتیب پلان تفصیلی ۵۲ ساحه شامل پلان تفصیلی زیربنایی ۹ سرک، ۴ شبکه برق، ۱۳ شبکه آبرسانی و کانالیزاسیون در ولایات بامیان، کابل، شبرغان، فاریاب، هلمند، هرات، ننگرهار، لغمان، بلخ، کندهار، بغلان، بدخشان و خوست، زیرساخت شهری استندرد می‌شود.
- از طریق طرح و دیزاین شبکات انجینیری شامل سرک‌ها، برق‌رسانی، آبرسانی و کانالیزاسیون ساختمان‌های رهائشی، تجارتی ۲۳ تعمیر دولتی و پروژه پیروزی شامل ۳۶۰۰ واحد مسکونی، زندگی شهری استندرد می‌شود.
- ترسیم ۱۰ عدد نقشه‌های جیولوجیکی، باعث غنی‌سازی بانک معلوماتی و آگاهی متشبثین می‌گردد.
- تعیین و تثبیت کوردینات و به داوطلبی گذاشتن فعالیت‌های جیوفیزیکی در حوزه رسوبی کتواز و تثبیت داوطلب بهتر، باعث انکشاف و استخراج معادن نفت و گاز در ساحه مذکور می‌گردد.
- سیستم برق‌رسانی ولسوالی‌های سانچارک و سوزمه قلعه ولایت سرپل، مانوگی ولایت کنر و ولسوالی خرم و سارباغ ولایت سمنگان طرح و دیزاین شد که از بابت آن طرح برق‌رسانی برای ۹۰۵۰۰ فامیل در ولسوالی سوزمه قلعه، ۴۰۰۰ فامیل در ولسوالی سانچارک ولایت سرپل، ۲۰۱۰۰ فامیل در مانوگی ولایت کنر و ۴۰۰۰ فامیل در ولسوالی خرم و سارباغ ولایت سمنگان فراهم گردید.

- سروی لین انتقالی ۱۱۰ کیلوولت از گلبهار الی ولایت پنجشیر، سروی برق‌رسانی ولسوالی‌های وته‌پور ولایت کنر و سروی برق‌رسانی شبکه توزیعی ۰,۴/۲۰ کیلوولت مرکز بامیان، زمینه احداث لین انتقال به ولایات مذکور و افزایش دسترسی مردم به شبکه برق فراهم شده است.
- با دیزاین تفصیلی پروژه ذخیره آب شاه‌توت، برای تولید ۲ میگاووات برق و آبیاری ۳۴,۰۰۰ هکتار زمین زراعتی زمینه‌سازی گردیده است.
- از طریق دیزاین تفصیلی برق و ساختمان پروژه سباستیشن چمتله، دسترسی شهروندان کابل را به برق، بیش‌تر می‌سازد.
- دیزاین تفصیلی برق و ساختمان سباستیشن ۲۲۰/۲۰ ارغندی زمینه توزیع و انتقال برق را به شهروندان شهر کابل و کابل جدید بیش‌تر می‌سازد.
- دیزاین تفصیلی برق و ساختمان سباستیشن دشت الوان، زمینه انتقال برق را به ولایات میدان وردک، غزنی، زابل، کندهار، لوگر، پکتیا و خوست مهیا ساخته است.
- آغاز کار فاز اول نل‌های انتقالی، حفر چاه‌های عمیق و دیزاین شبکه توزیعی فاز دوم پروژه آبرسانی پل علم ولایت لوگر، باعث دسترسی مردم به آب صحی آشامیدنی شده است.
- مطالعات، سروی، اسکن سه بعدی طرح و دیزاین نقشه‌های آبرسانی، برق و مرکز گرمی قصر تاریخی دارالامان باعث احیای میراث فرهنگی کشور می‌گردد.
- با آغاز فاز اول ۱۰,۴۰۰ واحد مسکونی واقع ساحه باغ دارالامان و ۱۰,۰۰۰ واحد مسکونی کشور چین، زمینه اسکان شهروندان فراهم می‌گردد.
- سروی تخنیکی و دیزاین احداث ترمینال‌های ترانسپورتی (پلچرخی، کجدره ولسوالی پغمان، سنگ نبشته) ولایت کابل و تثبیت زمین، دیزاین پنج مسیر رفت و آمد سرک به شمول مسیر VIP دروازه برقی در چوک ارغندی که باعث تأمین سهولت‌های ترانسپورتی برای شرکت‌های ملی و بین‌المللی و ارایه خدمات ترانسپورتی بین شاهراه تورخم - کابل، کابل - صفحات شمال - جنوب و غرب کشور و جلوگیری از ازدحام ترافیکی در شهر کابل می‌گردد.

- تکمیل دیزاین پروژه آبیاری و تولید برق گمبیری که از بابت آن زمینه رسیدن به اهداف پلان شده تولید ۴۵ میگاووات برق و آبیاری ۳۵,۰۰۰ هکتار زمین زراعتی فراهم شده است.
- طرح و دیزاین شبکات انجینیری شامل سرک‌ها، برق‌رسانی، آبرسانی و کانالیزاسیون ساختمان‌های رهائشی، تجارتی ۲۳ تعمیر دولتی و پروژه پیروزی شامل ۳۶,۰۰۰ واحد مسکونی، زمینه استندرد شدن زیرساخت‌های شهری را فراهم می‌سازد.
- سروی ۴۲۱ کیلومتر سرک در ولایات کابل، پروان، پنجشیر، هلمند، میدان وردک، سمنگان، بامیان، غزنی، کندز، لغمان، تخار، کاپیسا، و ننگرهار که زمینه اعمار سرک را فراهم ساخته است.

پلان‌گذاری شهری

- از طریق ترتیب پلان جامع انکشافی مرکز پنجشیر؛ ترتیب ساختار پلان عمومی شهر پل علم ولایت لوگر؛ تهیه و ترتیب پلان منطقوی ولایات بغلان، لغمان و هرات و پلان منطقوی باقیمانده فراه؛ تهیه و ترتیب پلان استراتیژیک ۱۹ شهر؛ مرور بر ۱ ماسترپلان و ۶ پلان اصلاحی استراتیژیک به ترتیب (نیلی دایکندی، سپین بولدک کندهار، شهر گردیز، محمودراقی کاپیسا، پارون نورستان و تورغندی هرات)؛ طرح و ترتیب پلان‌های ۱۴ شهرک معلمین، خطاندازی ۹ شهرک و سروی ۱ شهرک؛ شهر در مسیر آن انکشاف یافته و به سوی استندرد شدن به پیش می‌رود.
- با تهیه ماسترپلان محیط‌زیستی شهر کابل، وضعیت محیط‌زیست بهبود خواهد یافت.
- با تهیه پلان به‌سازی ساحه یک‌ه‌توت ولایت کابل امور مربوط به این منطقه بهبود یافته است.
- از طریق تهیه پلان ساختاری فاز سوم شهر جدید کابل زمینه اسکان شهروندان در فاز سوم فراهم می‌گردد.

۵. ارائه خدمات ترانسپورت هوایی

انتقال ۱۵۷,۴۰۴ مسافر در سکتور خارجی به شهرهای دبی، دهلی، استانبول، انقره، مسکو و جده، انتقال تعداد ۱۱۴,۳۹۸ مسافر در سکتور داخلی کشور و انتقال ۱,۵۳۳,۸۸۳

کیلوگرام اموال در سکتور داخلی و خارجی، باعث فراهم‌آوری سهولت برای مشتریان گردیده است.

۶. مبارزه با فساد

- تنظیم و بازرسی امور تولیدی ۲۰ شرکت معدنکاری، باعث ایجاد شفافیت در مدیریت قراردادهای معادن کشور گردیده است.
- تفتیش و بررسی امور مالی سه تصدی (کود برق مزار شریف، افغان گاز، زغال سنگ شمال) و ۱۹ واحد اداری از جمله بدخشان، سمنگان، بلخ، کابل، تخار، کندز، بغلان، بامیان، پروان، کاپیسا، لوگر، پکتیا، هرات، نیمروز، غور، خوست و آمریت برکیت کابل به شمول مرکز وزارت معادن و پترولیم که باعث ایجاد شفافیت در امور مالی و حسابداری گردیده است.
- نصب و مونتاز سه پایه ترازوی تناژ بلند توسط وزارت معادن و پترولیم در دو ولایت هرات و میدان وردک و خرید زمین برای نصب یک ترازو تناژ بلند در ولایت ننگرهار باعث ایجاد شفافیت در عرصه جمع‌آوری عواید گردیده است.
- با بررسی ساحات آسیب‌پذیر معروض به فساد در وزارت معادن و پترولیم توسط تیم مؤظف، ساحات آسیب‌پذیر به فساد در سیستم کاری این وزارت مشخص گردیده است.
- با ایجاد سیستم کمپیوتری مدیریت اطلاعات مالی برای مدیریت و جمع‌آوری عواید صنایع استخراجی کشور، از ضیاع عواید جلوگیری شده و شفافیت در جمع‌آوری عواید صنایع استخراجی در وزارت معادن به وجود آمده است.
- ایجاد میکانیزم برای درج شکایات و حل منازعات فعالیت‌های معدنکاری، مانند خط تلفون خاص و مستقیم، صندوق شکایات، باعث رسیدگی به شکایات در وزارت معادن و پترولیم گردیده است.

۷. انکشاف پالیسی و پلان‌گذاری

- از طریق ترتیب قانون امور شهرسازی، نظام مهندسی و انجینیری ساختمان، و تسوید مسوده نهایی پالیسی ساحات غیرپلانی؛ و تسوید مقرر فعالیت شرکت‌های خصوصی

آبرسانی شهری و طرزالعمل سیستم غیرمتمرکز تصفیه فاضلاب (DEWATS) سیستم شهری قانونمند شده است.

- طی مراحل مقرر صحت و ایمنی معادن و ترتیب پلان تطبیقی سنگ‌های قیمتی و نیمه‌قیمتی افغانستان، باعث حفظ صحت و ایمنی در فعالیت‌های معدنکاری و جلب و جذب سرمایه‌گذاران می‌گردد.

- تسوید قانون جدید ترانسپورت جاده، باعث نظام‌مند شدن ترانسپورت جاده‌یی می‌گردد.

- مقرر مصوونیت جاده، مقرر ایجاد و فعالیت شرکت‌های ترانسپورتی، طرح مقرر رود پاس، باعث نظام‌مند شدن سیستم ترانسپورت می‌گردد.

- از طریق تهیه و ترتیب طرزالعمل دیزاین ساختمان‌های عمودی در شهر جدید کابل، تهیه رهنمود و اصول انکشافی برای پروژه نمونه‌یی، تسوید رهنمود انکشافی پارک صنعتی، تسوید رهنمود دیزاین پارک صنعتی؛ زمینه استندردسازی فعالیت‌های انکشافی در بخش ساختمان‌های عمودی و پارک صنعتی فراهم شده است.

- مسوده موافقت‌نامه کشور میزبان طبق دستور کار پروژه تاپی، پالیسی ملی منرال‌ها، پالیسی کود یوریا در مسیر پروژه تاپی، پالیسی ملی نفت و گاز، مسوده ابتدایی مقرر معاش امتیازی انجینیران معادن، طرح ابتدایی مسوده مقرر مالی معادن و مسوده مقرر زغال‌سنگ نهایی شده که باعث افزایش عواید و ایجاد سهولت‌های کاری گردیده است.

- تهیه ماسترپلان گاز، مقرر تخنیکی معدن کاری و پیگیری و نهایی‌سازی تدقیق مقرر استفاده از مواد منفجره به همکاری وزارت عدلیه، باعث جلوگیری و استفاده غیرمجاز مواد منفجره گردیده است.

- طرح و ترتیب استراتیژی سرمایه‌گذاری، مسوده چارچوب صنایع استخراجی، باعث تشویق سرمایه‌گذاران در این عرصه می‌گردد.

- مسوده‌های پالیسی تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی در سکتور انرژی، پالیسی ملی انرژی، پالیسی متمریت انرژی و طرح پالیسی امنیت انرژی نهایی گردیده و زمینه

رسیدن به اهداف پلان شده تولید ۲ میگاووات برق و آبیاری ۳۴۰۰۰۰ هکتار زمین زراعتی را فراهم نموده است.

۸. ارتقای ظرفیت

- آموزش ۳۱۹ تن از کارمندان وزارت در بخش معدنکاری تخنیکي معادن نفت و گاز که باعث ارتقای ظرفیت و انتقال مهارت‌ها به آنها شده است.
- آموزش ۷۵ تن از کارمندان وزارت معادن و پترولیوم در بخش مدیریت منابع بشري، تکنالوژی معلوماتی و رهبری، باعث برنامه ارتقای ظرفیت کارمندان مذکور شده است.
- تدویر دوره‌های آموزش تکنالوژی معلوماتی و کنترول و نظارت آن در مرکز و ولایات برای ۵۰۰ تن از کارمندان وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، باعث افزایش دانش و مهارت در بخش تکنالوژی معلوماتی می‌گردد.
- تدویر ورکشاپ‌های آموزش حکومتداری الکترونیکی و مصؤونیت از حملات سایبری برای ۵۹۰ کارمند دولتی و استادان عرصه حکومتداری الکترونیکی، باعث ارتقای ظرفیت مسلکی کارمندان دولتی در بخش حکومتداری الکترونیک گردیده است.
- بررسی و ارزیابی نوآوری‌ها در صنعت تکنالوژی معلوماتی جهت اهدای جوایز برای ۵۷ تن که باعث تشویق نوآوری‌ها در صنعت تکنالوژی می‌گردد.
- اعزام کارمندان وزارت ترانسپورت به بورسیه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و درازمدت به خارج کشور، سبب افزایش و ارتقای ظرفیت کاری کارکنان گردیده است.
- تدویر کورس‌های آموزشی زبان انگلیسی و کمپیوتر، باعث ارتقای ظرفیت کارمندان وزارت ترانسپورت در عرصه زبان انگلیسی و استفاده از پروگرام‌های کمپیوتر گردیده است.
- تدویر برنامه‌های آموزشی تخصصی و مسلکی به منظور آشنایی با قوانین و مقررات کشور برای کارمندان وزارت ترانسپورت داخل خدمت، باعث ارتقای ظرفیت کارمندان از لحاظ تخصصی و مسلکی و بلند رفتن سطح آگاهی کارمندان از لحاظ آشنایی با قوانین و مقررات گردیده است.

- با معرفی و اعزام ۲۵ کارمند جهت آموزش به خارج از کشور و تدویر یک برنامه آموزشی در بخش کنترل تاور در کشور اردن، ظرفیت مسلکی کارمندان اداره هوانوردی ملکی ارتقا یافته است.
- از طریق تدویر یک برنامه آموزشی داخل خدمت در بخش کنترل حریم هوایی برای ۳۰ نفر از کارمندان اداره ملکی هوانوردی میدان هوایی حامد کرزی، دانش و مهارت کارمندان ارتقا یافته است.

۹. عواید سکتور زیربنا در سال ۱۳۹۵ مالی

مجموع عواید سکتور زیربنا در سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۲۱,۴۶۱,۶۷۷,۹۶۹ (بیست و یک میلیارد و چهارصد و شصت و یک میلیون و ششصد و هفتاد و هفت هزار و نهصد و شصت و نه) افغانی بوده است.

شماره	نام وزارت / اداره	مبلغ عواید به افغانی
۱.	وزارت معادن و پترولیم	۹۸۶,۱۴۲,۶۳۳
۲.	وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی	۵,۹۴۰,۲۲۱,۶۳۷
۳.	وزارت انرژی و آب	۲۱۸,۳۳۳,۱۱۶
۴.	دافغانستان برشنا شرکت	۱,۱۵۲,۹۳۴,۴۲۰
۵.	وزارت فواید عامه	۱,۶۹۱,۹۴۷,۹۴۹
۶.	وزارت ترانسپورت	۴۵۹,۸۴۰,۰۵۷
۷.	اداره هوانوردی ملکی	۴,۳۶۴,۸۸۵,۹۶۴
۸.	وزارت شهرسازی و مسکن	۱,۱۰۶,۱۲۲,۵۹۶
۹.	اداره انکشاف زون پایتخت	۴,۶۲۷,۲۴۱
۱۰.	شرکت آبرسانی و کانالیزاسیون شهری	۶۰۶,۸۸۲,۲۳۸
۱۱.	شرکت هوایی آریانا	۴,۹۲۹,۷۴۰,۱۱۸
	مجموع	۲۱,۴۶۱,۶۷۷,۹۶۹

۱۰. نتیجه‌گیری

سکتور زیربنا و منابع طبیعی در بخش سرک‌سازی، سرک‌های درجه دوم را به بهره‌برداری سپرده است. بهره‌برداری از پروژه‌های سربند، کانال‌ها و سایر تأسیسات آبی، یکی دیگر از فعالیت‌های این سکتور است. توسعه فایبر نوری فعالیت دیگر این سکتور می‌باشد. ساختمان‌ها برای بخش‌های اداری در این سکتور اعمار شده است. این سکتور پلان‌های استراتژیک شهرها را دیزاین نموده است.

در بخش مبارزه با فساد اداری در بخش معادن و ترانسپورت، اقداماتی صورت گرفته است. در مواردی که خلای پالیسی وجود داشته، پالیسی‌های مناسب انکشاف یافته است. همچنین کارکنان این سکتور در بخش‌های مختلف ارتقای ظرفیت یافته‌اند.

سکتور معارف

سکتور معارف شامل وزارت معارف، وزارت تحصیلات عالی، وزارت اطلاعات و فرهنگ، اکادمی علوم افغانستان و ریاست عمومی تربیت بدنی و سپورت می‌باشد. دستاوردهای سکتور معارف در عرصه‌های ذیل است:

- ✓ افزایش دسترسی؛
- ✓ انکشاف نصاب تعلیمی و مواد ممد درسی؛
- ✓ احیای میراث فرهنگی؛
- ✓ تحقیق؛
- ✓ حاکمیت قانون و مبارزه با فساد؛
- ✓ ارتقای ظرفیت؛
- ✓ عواید.

دستاوردها

۱. دسترسی به تحصیلات عالی و کتابخانه

- وزارت تحصیلات عالی توانسته است که دسترسی به دوره لیسانس و ماستری را افزایش دهد. ۴ برنامه ماستری در پوهنتون‌های کابل، بلخ، کندهار و ننگرهار ایجاد گردیده است. ۶۳۰۵۶۶ محصل در بخش‌های روزانه و شبانه جذب گردیده‌اند. ۴۹۵ محصل به کشورهای خارجی اعزام شده‌اند.
- اعمار ساختمان کتابخانه‌های عامه توسط وزارت اطلاعات و فرهنگ در ولایت‌های لغمان، ننگرهار، خوست و زابل، باعث افزایش دسترسی به کتاب و فضای مطالعه گردیده است.
- وزارت تحصیلات عالی توانسته است، ۲۵ پروژه ساختمانی را در مرکز و ولایات بهره‌برداری نماید. این وزارت ۹ باب لیلیه، ۱۱ باب تعمیر پوهنځی، یک باب ادیتوریم، یک باب مسجد، ۲ باب تعمیر اداری و یک دیوار احاطه را اعمار نموده که در نتیجه آن، وضعیت آموزش بهبود می‌یابد.

۲. انکشاف نصاب تعلیمی و مواد ممد درسی

- از طریق تحقیقات علمی در مورد کتب درسی صنوف ۱۰ الی ۱۲ از معلمان در چهار ولایت و ۱۴ مکتب نظرخواهی صورت گرفته است که در نتیجه آن مشکلات کتاب‌های درسی شناسایی شده است.
- نصاب تعلیمی صنوف دهم رشته‌های ماشین، موتر و برق با کمک مؤسسه همکاری آلمان (GIZ) بازنگری گردیده و ۱۲ عنوان کتاب در بخش باغداری طبق اصول کتاب‌نویسی اصلاح و ۱۲ عنوان کتاب باغداری تنظیم و کمپیوتری شده است.
- از طریق ارزیابی ساحوی، کتب درسی و رهنمای معلم صنوف ۴، ۵ و ۶ تعلیمات عمومی، مشکلات کتاب‌ها شناسایی گردیده است. اصلاح املائی و انشایی کتب درسی و رهنمای معلم صنوف اول، دوم و سوم صورت گرفته است.
- چارچوب نصاب تعلیمات ابتدایی، نهایی شده که در نتیجه آن مفردات بخش زبان در مضمون انکشاف زبان و بخش ریاضی تدوین گردیده است.

- به منظور آزمایش و ارزیابی کتب درسی و نصاب تعلیمی اداره و حسابداری، هیئتی به ولایات دایکندی، بامیان، پروان و میدان وردک اعزام شده و نظریات ۱۴ مکتب جمع‌آوری و ۱۰ عنوان کتاب ارزیابی گردیده است.
- برای تقویت آموزش ۳,۵۷۶ قلم مواد ممد درسی تولید شده و ۲,۸۰۰ چارت معلوماتی و آموزشی چاپ گردیده است.
- ۲۶,۰۰۰ DVD آموزشی در مضامین فزیک و ریاضیات برای ۳۷ دارالمعلمین توزیع شده که در نتیجه آن زمینه یادگیری بهتر برای محصلان مراکز تربیه معلم فراهم گردیده است.
- ۵۶۷ میز لابراتوار، ۴,۵۳۷ چارت، ۴۰۸ بسته، ۱,۹۶۲ مودل، برای ده ولایت (غور، هلمند، هرات، فراه، غزنی، کاپیسا، بدخشان، لوگر، بلخ و نیمروز) تجهیز شده که در نتیجه آن زمینه تجربه برای شاگردان در مضامین ساینسی فراهم گردیده است.
- از طریق ثبت ۲۹۶ تجربه در استدیوی رادیو و تلویزیون تعلیمی و ۵۱ تجربه در لابراتوار مرکزی مرکز ساینس، زمینه عملی کردن تجارب در مکاتب ساده گردیده است.

۳. احیای میراث فرهنگی

- ترمیم آبنده‌های تاریخی نگارستان ملی، مهترلام بابا، امیر علی شیر نوایی، احمد شاه بابا، مسجد شهر کهنه، ابوریحان البیرونی، علی لالا، شاه سکندر ولی، مقبره شریف خان، مسجد بابا حاجی، سید شاه آغا، شامیر صاحب فالیزوان و منار جام غور و آبنده‌های تاریخی مسجد کردهای چنداول، قلعه سراج، حضرت فرخشاهی ولی، دیوار استنادی حضرت واقف صاحب و سراج العمارت، باعث حفاظت از گنجینه‌های فرهنگی و تاریخی کشور گردیده است.
- در اثر حفاریات ۱۵ نقطه ساحه باستانی مس عینک ولایت لوگر، ۱,۰۲۲۳ قلم، اثر تاریخی و یک عدد مجسمه گلی به دست آمده است.
- با ترتیب لست آثار مرکز و ولایات، زمینه حفاظت بهتر و معرفی آثار به علاقه‌مندان در موزیم ملی و آبنده‌های تاریخی هر ولایت فراهم شده است.

- از طریق سروی در ولایت‌های کابل، لوگر، بامیان و بلخ، ساحات باستانی ثبت نشده ولایات با هماهنگی ریاست‌های اطلاعات و فرهنگ، شناسایی و ثبت شده است.
- با جمع‌آوری لست آثار تاریخی با تفکیک ولایت، سیستم معلوماتی مناسبی درباره آثار تاریخی به دست آمده است.

۴. تحقیق

- تدویر ۹ عنوان سمینار علمی - تحقیقی، باعث ارتقای سطح علمی کشور گردیده است.
- با چاپ ۲۵ عنوان کتاب علمی جدید در عرصه‌های مختلف علوم و بیش از ده عنوان مقاله در مجله‌های علمی اکادمی علوم، فرهنگ نگارش علمی تقویت شده است.

۵. حاکمیت قانون و مبارزه با فساد

- وزارت معارف «مرکز معلومات مراجعین» و مرکز تماس تلفونی را ایجاد و زمینه رسیدگی به شکایات را تسهیل نموده است.
- به منظور نظارت از مراکز تربیه معلم، ۶۵ تن از اعضای اکادمیک به ۲۷ ولایت سفر نمودند که در نتیجه از تطبیق قانون در ۱۴۲ مرکز تربیه معلم ۳۳ دارالمعلمین، ۸۵ مرکز حمایوی و ۲۴ الحاقیه اطمینان حاصل گردید.
- وضعیت لابراتوارهای ساینسی در ۲۰۰ مکتب خصوصی شهر کابل بررسی گردید که در نتیجه میزان استفاده از لابراتوار و مشکلات موجود شناسایی گردید.
- از همه مکاتب دولتی و خصوصی در همه ولایات به طور متفاوت از یک الی چهار مرتبه در سال نظارت به عمل آمده که در نتیجه آن از تطبیق قانون اطمینان حاصل گردیده است.

۶. انکشاف پالیسی

- پلان استراتژی یک پنج ساله وزارت معارف با مشارکت ذیدخل‌های ملی و بین‌المللی نهایی شده که در نتیجه آن، استراتژی‌ها و فعالیت‌های این وزارت تا پنج سال آینده واضح گردیده است.

- مسوده قانون معارف با ذیلدخل‌های داخلی شریک گردیده که در نتیجه آن هماهنگی بین پلان استراتیژیک و قانون معارف ایجاد گردیده است.
- بازنگری و تعدیل در بعضی از مواد قانون گردشگری و مقررات شرکت‌های خصوصی سیاحتی که باعث حمایت از فرهنگ گردشگری در کشور می‌گردد.
- برای بهبود وضعیت اداری، آموزشی و تدریسی طرح‌هایی مانند طرح جامع منع خشونت در مکاتب، طرح بسیج ملی برای امحای بی‌سودای، طرح ایجاد کمیته بازنگری نصاب تعلیمی، طرح آموزش از راه دور در مرکز ۳۰ ولایت، طرح اصلاحات بنیادی تربیه معلم، طرح اصلاح سیستم تدریس و محیط آموزشی نهایی شده است.
- برای افزایش قانونمندی و نظام‌مندسازی فعالیت‌های اداری و آموزشی، وزارت معارف، لوايح و طرزالعمل‌ها را تدوین نموده است. این لوايح و طرزالعمل‌ها شامل موارد ذیل است: طرزالعمل آموزش اطفال کوچی، لایحه دیپارتمنت‌های تربیه معلم، تهیه و تدوین لایحه آموزش‌های حرفوی به شیوه استاد - شاگردی، طرزالعمل تألیف و ترجمه کتب و مآخذ علمی و اکادمیک، لایحه شمولیت، امتحانات، پرکتیک و فراغت انستیتوت‌های پلان‌گذاری، لایحه استادان حق‌الزحمه تعلیمات تخیکی و مسلکی، طرزالعمل تطبیقی کورس‌های سوادآموزی دولتی و غیردولتی، تعدیل، ایزاد و حذف در مقررہ تربیه معلم، تجدید نظر و منظوری پالیسی و پروسیجر برای جمع‌آوری، تصدیق، توحید، نگهداری و پخش معلومات احصائیوی و تجدید نظر لایحه و پروسیجر ارزیابی و امتحانات به اساس قابلیت‌ها.
- برای ۳۴ کلب ورزشی، طرزالعمل ثبت و راجستر طرح گردیده است که با تصویب این طرح، بهبود در امور کاری کلب‌های ورزشی فراهم می‌گردد.
- برای ۵۴ فدراسیون ورزشی، طرزالعمل ثبت و راجستر طرح گردیده است، که با تصویب این طرح، بهبود در امور کاری فدراسیون‌های ورزشی فراهم می‌گردد.
- با تصویب طرزالعمل ثبت و راجستر مربیان و داوران رشته‌های مختلف ورزشی، امور کاری در رشته‌های متذکره نظام‌مند می‌گردد.

- با تصویب طرزالعمل ثبت اماکن ریاست عمومی تربیت بدنی و سپورت، امور ثبت اماکن قانون مند می گردد.
- با تصویب طرزالعمل ثبت و راجستر جواز فعالیت ورزشکاران، امور متذکره نظام مند گردیده است.
- با تصویب تفاهم نامه با وزارت های مبارزه علیه مواد مخدر، تحصیلات عالی، کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین، اداره ملی حفاظت محیط زیست، زمینه افزایش سهم گیری ورزشکاران و جوانان در تحکیم پایه های حکومت، انکشاف و تأمین صلح در ج.ا. افغانستان، از طریق فعالیت های ورزشی تأمین می گردد.

۷. ارتقای ظرفیت

- ۵۶ تن در برنامه های دکتورا و ۱۶۱ استاد به برنامه های ماستری اعزام شده اند که در نتیجه آن ظرفیت کادر علمی مؤسسات تحصیلی دولتی افزایش می یابد.
- به تعداد ۹۰۰ استاد و کارمند وزارت تحصیلات عالی به برنامه های آموزشی کوتاه مدت اشتراک نموده که در نتیجه آن پروسه های کاری بهبود یافته است.
- با معرفی مرحله وار کارمندان اداری ریاست تربیت بدنی و سپورت از بخش های مختلف به انستیتوت خدمات ملکی و برگزاری کورس های آموزشی زبان انگلیسی، کمپیوتر، اداره و منجمنت، ظرفیت ۳۰ تن از کارمندان این اداره بلند رفته است.
- با ارزیابی و انتخاب محصلین داوطلب و علاقه مند به ورزش و اخذ امتحان از محصلین، توسط ریاست تربیت بدنی و سپورت، ۸۲ تن از متقاضیان واجد شرایط به کشور ترکیه جهت فراگیری آموزش های فنی و مسلکی اعزام گردیده است.
- با تسهیل و برگزاری کورس های آموزشی کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت، همچنین برگزاری سمینارها و محافل، ظرفیت ۵۵ تن از مربیان رشته های ورزشی، موی تای، هندبال، تکواندو، بدمنتون، والیبال، بسکتبال، جودو و ووشو بلند رفته است.
- طی ورکشاپ ۵ روزه مضمون تعلیمات صلح برای ۸۱ تن از استادان دارالمعلمین ها از ۲۹ ولایت کشور در کابل و هرات، راجع به تعلیمات صلح، آگاهی لازم را کسب کردند.

- برنامه شریک‌سازی مواد درسی بخش تعلیمات استثنایی به همکاری استادان پوهنتون شهید استاد ربانی به کمک مالی جاپان برای ۷۱ تن استاد دارالمعلمین‌های ۳۴ ولایت کشور و مؤسسات همکار که در بخش تعلیمات استثنایی با وزارت معارف همکاری، به مدت چهار روز کاری دایر گردید که در نتیجه آن دانش اشتراک‌کنندگان درباره مواد درسی تعلیمات استثنایی افزایش یافته است.
- طی سه ورکشاپ درباره اساسات روش تحقیق؛ ۶۷ تن از اعضای علمی و کارمندان انکشافی ریاست عمومی تربیه معلم، ۴۴ تن از اعضای علمی و مسلکی و نظارت‌کنندگان ولایتی و برای ۳۰ تن از کارمندان ۱۰ نهاد تحقیقی وزارت معارف درباره روش‌های تحقیق دانش لازم را کسب کردند.
- در راستای ارتقای ظرفیت استادان ریاضی و ساینس مکاتب شهر کابل، ریاست عمومی تربیه معلم به کمک کشور دوست ترکیه ورکشاپ‌های ۱۰ روزه اختصاصی برای ۳۳۸ تن از معلمین ریاضی دایر گردید.
- ۱۴ تن از اعضای علمی و مسلکی گروپ اعتباردهی در دوره آموزشی ۹ روزه در کشور مالدیف توسط متخصصین بین‌المللی آموزش دیدند. همچنین ۳۰ تن از اعضای علمی و مسلکی این ریاست در ورکشاپ مدیریت آموزش‌های معادل اشتراک نمودند.
- ۲۳۴ تن از اعضای علمی و مسلکی، نظارت‌کنندگان ولایتی و کارمندان اداری ریاست تربیه معلم در مورد اعتباردهی دارالمعلمین‌ها طی ورکشاپ یک‌روزه آموزش دیده‌اند.
- طی ۲ ورکشاپ میتودولوژی برای مدت ۱۳ روز برای ۵۰ تن از استادان مرکز تعلیمات تخنیکی و مسلکی و ۴ ورکشاپ کوتاه‌مدت برای ۷۶ تن از استادان این معینیت تدویر گردیده که در نتیجه آن دانش و مهارت استادان در بخش میتودولوژی افزایش یافته است.
- دو ورکشاپ میتودولوژی برای مدت ۱۳ روز برای ۵۰ تن از استادان مرکز و ۴ ورکشاپ کوتاه‌مدت برای ۷۶ تن از استادان تخنیکی و مسلکی برگزار گردیده که در نتیجه آن دانش استادان ارتقا یافته است.

- ۸۰ تن به شمول کارمندان و اعضای مسلکی تربیه معلم، غرض فراگیری کورس آموزشی ارتقای ظرفیت مفتشین به کمک بانک جهانی و دیپارتمنت تفتیش داخلی وزارت مالیه آموزش دیده‌اند.
- برای ۳۵۰ تن استاد، طی ورکشاپ آموزش داده شده و آزمایش و ارزیابی به اساس قابلیت‌ها صورت گرفته است.

۸. عواید سکتور معارف

مجموع عواید سکتور معارف در سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۱۸۸،۱۱۹،۷۳۶ (یک صد و هشتاد و هشت میلیون و یکصد و نوزده هزار و هفتصد و سی و شش) افغانی بوده است.

شماره	نام وزارت / اداره	مبلغ عواید به افغانی
۱.	وزارت معارف	۵۲،۱۴۸،۳۸۴
۲.	وزارت تحصیلات عالی	۷۰،۲۲۳،۸۱۸
۳.	وزارت اطلاعات و فرهنگ	۶۲،۹۱۹،۱۶۱
۴.	اکادمی علوم افغانستان	۳۴۳،۲۳۷
۵.	ریاست عمومی تربیت بدنی	۲،۴۸۵،۱۳۶
	مجموع عواید	۱۸۷،۷۷۶،۴۹۹

۹. نتیجه‌گیری

در سکتور معارف، دسترسی محصلان به دوره‌های لیسانس و ماستری افزایش یافته است. در تحصیلات عالی پروژه‌های ساختمانی به بهره‌برداری سپرده شده است. تعمیر کتابخانه‌های عامه به بهره‌برداری سپرده شده است. نصاب تعلیمی تعلیمات عمومی و تعلیمات تکنیکی و مسلکی بازنگری شده و مواد ممد درسی لازم تولید گردیده است. آبدیه‌های تاریخی در شهر کابل و ولایات ترمیم گردیده و برای آثار تاریخی سیستم منابع معلوماتی انکشاف یافته است. در سکتور معارف، به منظور مبارزه با فساد اقداماتی صورت گرفته است. همچنین کارکنان این سکتور در بخش‌های مختلف ارتقای ظرفیت یافته‌اند.

سکتور صحت موظف است که مراقبت‌های صحتی را تأمین نموده و سطح صحت عامه را ارتقا دهد. سکتور صحت همچنین وظیفه دارد که برای توزیع متوازن و عادلانه تسهیلات صحتی برنامه‌ریزی نماید. یکی دیگر از وظایف این سکتور وضع معیارها برای مواد خوراکی و آشامیدنی و نظارت بر آنها است.

سکتور صحت شامل وزارت صحت عامه است که در سال مالی ۱۳۹۵ دستاوردهای ذیل را داشته است. دستاوردهای سکتور صحت عبارتند از:

- ✓ افزایش دسترسی به خدمات صحتی؛
- ✓ توسعه نوع خدمات صحتی؛
- ✓ ارتقای کیفیت خدمات مراکز صحتی؛
- ✓ جمع‌آوری عواید.

دستاوردها

۱. اعمار شفاخانه‌ها و مراکز صحتی

از طریق اعمار شفاخانه ولسوالی بلخاب و شفاخانه صد بستر ولایت سرپل، پیشرفت ۵۰ فیصد کار چهل باب مرکز صحتی اساسی، ۳۲ باب مرکز صحتی جامع، چهار باب مرکز صحتی جامع بستردار، دو باب شفاخانه ۳۰ بستر، یک باب شفاخانه ۲۰ بستر، یک باب مکتب قابلیت، اعمار شفاخانه پنجاه بستر زرمات ولایت پکتیا، اعمار ۲۰ فیصد سه مرکز صحتی اساسی در ولایت لوگر برای کوچی‌ها و اعمار کلینیک ۳۰ بستر بتخاک، زمینه دسترسی به خدمات صحتی افزایش یافته است.

۲. توسعه نوع خدمات صحتی

- از طریق تأمین دسترسی به همودیالیز به سطح کشور، زمینه تداوی بیماران گرده فراهم گردیده است.
- خدمات عاجل طبی قبل از شفاخانه برای نیازمندان شهر کابل و ولسوالی‌های همجوار، زمینه دسترسی به خدمات قبل از شفاخانه را فراهم نموده است.
- با عرضه خدمات صحتی برای کوچی‌ها، وضعیت شاخص‌های صحتی در بین کوچی‌ها ارتقا یافته است.
- عرضه خدمات معلولیت به سطح کشور باعث بازتوانایی معلولان گردیده است.
- ایجاد کمپ‌های سیار مراقبت چشم، باعث افزایش خدمات صحتی در عرصه چشم گردیده است.
- بلند بردن راهبردهای ابتکاری برای جوابگویی چالش‌های توبرکلوز، باعث شده که مقابله و جلوگیری از توبرکلوز افزایش یابد.
- تقویه ولایتی پروگرام‌های HIV باعث جلوگیری از آلودگی به HIV گردیده است.
- با عرضه خدمات صحتی اولیه از طریق تطبیق بسته کمک‌های اساسی طبی در ۳ ولایت کاپیسا، پروان و پنجشیر؛ زمینه دسترسی به خدمات اساسی صحتی افزایش یافته است.
- با ایجاد مرکز تشخیص و تداوی امراض سرطانی، زمینه تشخیص و تداوی ابتدایی بیماری سرطان تحقق یافته است.

۳. ارتقای کیفیت مراکز صحتی

- وزارت صحت عامه از طریق تهیه و تدارک تجهیزات طبی و وسایل تکنالوژی معلوماتی برای بخش‌های عاجل شفاخانه ۱۰۲ بستر خیرخانه، شفاخانه جمهوریت، شفاخانه عاجل ابن‌سینا و شفاخانه وزیر اکبر خان، کیفیت خدمات صحتی را بهبود داده است.
- از طریق توسعه خدمات واحدهای مراقبت عاجل (ICU) به سطح کشور؛ دسترسی به خدمات عاجل برای شهروندان افزایش یافته است.
- از طریق اعمار و تجهیز واحدهای معیاری تخصصی و ابتدایی رجعت‌دهی نوزادان، زمینه مراقبت صحتی از نوزادان ارتقا یافته است.
- از طریق بلند بردن ظرفیت سیستم زنجیر سرد، دسترسی به خدمات معافیت کتلوی افزایش یافته است.
- از طریق توسعه اقدامات تقویت سیستم صحتی و تجهیز و فعال نمودن لابراتوارهای رجعت‌دهی حوزوی؛ کیفیت خدمات در مراکز صحتی و شفاخانه‌ها ارتقا یافته است.
- از طریق تقویت طب عدلی کشور، زمینه تحقق عدالت در موارد جرمی تأمین گردیده است.
- با تأسیس مراکز تداوی معتادین در ولایات، زمینه برگشت مجدد معتادان به جامعه فراهم شده است.

۴. جمع‌آوری عواید

وزارت صحت عامه توانسته است که طی سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۵۹۰,۳۴۶,۹۴۴ (پنج‌جاه و نه میلیون و سه صد و چهل و شش هزار و نه صد و چهل و چهار) افغانی عواید به دست آورد.

۵. نتیجه‌گیری

به منظور تأمین دسترسی به خدمات صحتی، این سکتور مراکز صحتی و شفاخانه‌ها را اعمار نموده است. از طریق عرضه خدمات صحتی خاص مانند همودیالیز، خدمات عاجل، بازتوانایی معلولان، خدمات صحتی قبل از شفاخانه‌یی و خدمات صحتی چشم، تنوع خدمات صحتی رشد قابل توجهی داشته است. همچنین تجهیزات شفاخانه‌ها و مراکز صحتی ارتقا یافته است.

سکتور زراعت و انکشاف دهات

سکتور زراعت و انکشاف دهات شامل وزارت‌های زراعت، آبیاری و مالداري، احيا و انکشاف دهات، مبارزه عليه مواد مخدر و اداره اراضي افغانستان می‌باشد.
سکتور زراعت و انکشاف دهات در بخش‌های ذیل دستاورد داشته است:

- ✓ تأسیسات زیربنایی؛
- ✓ زراعت؛
- ✓ آبیاری؛
- ✓ مالداري؛
- ✓ حمایت از اشتغال خانواده‌ها در دهات؛
- ✓ تأمین آب آشامیدنی صحی؛
- ✓ حفاظت از محیط‌زیست؛
- ✓ انکشاف پالیسی و پلان‌گذاری؛
- ✓ ارتقای ظرفیت؛
- ✓ عواید.

۱. ساخت زیربنایی

- اعمار ۲۰۴۷۰ مترمکعب چکدم منابع طبیعی، در ولایات بدخشان، تخار، کندز، سمنگان، فاریاب، غزنی و کاپیسا که در نتیجه از فرسایش خاک جلوگیری و آبهای زیرزمینی تقویه گردیده است.
- ایجاد، تجهیز و بهره‌برداری ۸ باب مرکز پروسس و بسته‌بندی محصولات زراعتی در ولایات کابل، پروان، هلمند، ننگرهار، هرات، کاپیسا و بلخ که باعث تقویه زنجیره ارزشی محصولات زراعتی گردیده است.
- از طریق اعمار و تجهیز ۲۱ باب کلینیک حیوانی در ولایات لوگر، میدان وردک، پروان، پنجشیر، کاپیسا، دایکندی، کنر، پکتیکا، لغمان، غور، سرپل، سمنگان، بغلان، تخار، نیمروز، کابل، پکتیا، بدخشان، جوزجان، غزنی، کندز و هلمند مرگ و میر مواشی کاهش یافته است.
- اعمار ۶۶۴ باب ذخیره‌گاه کچالو و پیاز در ولایات بامیان، پروان و کنر که باعث حفظ و نگهداری و افزایش درآمد دهاقین می‌گردد.
- اعمار ۶۷۹ کشمش‌خانه برای تولید کشمش سبز با کیفیت در ولایات بلخ، بغلان، فاریاب، هرات، کابل، جوزجان، کندز، لوگر، پکتیا، پروان و سرپل که سبب افزایش تولیدات کشمش و تشویق دهاقین کشور می‌گردد.
- با اعمار ۸ پایه پل در سطح کشور، دسترسی مردم به نقاط دیگر و مخصوصاً مراکز خدمات اولیه فراهم گردیده است.
- با اعمار ۴۰ کانال در سطح کشور، زمینه روزکاری (روزمزد) برای ۸۳۱۰۲۰۳ تن فراهم گردیده است.
- با اعمار ۱۳ پلچک، سهولت در رفت و آمد مردم فراهم گردیده است.
- با اعمار ۴۵ سربند در سطح کشور، رشد و توسعه اقتصادی در جوامع روستایی فراهم گردیده است.

- با حفظ و مراقبت ۳,۹۹۰ کیلومتر سرک‌های دهات کشور، در قسمت رفت و آمد مردم سهولت ایجاد شده و ضرورت‌های اولیه و اساسی مردم رفع گردیده است.
- با اعمار ۱۵,۷۳۳ متر دیوار استنادی، از تخریب اماکن توسط سیلاب‌ها، باران‌های موسمی و غیره، آفات طبیعی جلوگیری صورت گرفته است.

۲. انکشاف زراعت

- توزیع ۴۸ قلم وسایل پروسس مواد غذایی، ۷۵۸ پایه ماشین‌های خشک‌کننده سبزیجات و میوه‌جات به ارزش ۲۰,۴۵۱,۰۵۰ افغانی برای ۱,۰۹۰۰ خانم در ولایات کاپیسا، سرپل، هرات، بلخ، تخار، بدخشان، پنجشیر، ننگرهار، سمنگان و کابل که باعث بلند بردن سطح اقتصاد و شغل‌افزایی برای خانم‌ها گردیده است.
- آموزش ۲۰۰ تن از محصلین فاکولته زراعت و انستیتوت زراعت و وترنری به صورت نظری و عملی در بخش‌های مختلف زنبورداری و همچنین ۳۰۰ تن از مأمورین زنبورداری و زنبورداران در بخش‌های گرده‌افشانی، تربیه ملکه، برداشت حاصل و مدیریت زمستانی از طریق تدویر کورس‌ها و ورکشاپ‌ها، آموزش دیده‌اند که باعث بلند بردن فهم و دانش مسلکی دانش‌آموزان، کارمندان مسلکی و زنبورداران گردیده است.
- با معرفی شیوه‌های جدید زراعتی در ولایات کابل، پروان و لوگر، ظرفیت ۲۴,۰۰۰ تن از دهاقین افزایش یافته است.
- به منظور بلند بردن حاصلات گندم در فارم‌های تصدی تخم‌های بذری ولایات هرات، بلخ، کندز، بغلان، کابل، هلمند، بامیان و کندهار ۴۲۰ متریک تن تخم بذری بنیادی گندم و در فارم‌های انستیتوت تحقیقاتی زراعتی ولایات هرات، بلخ، کندز، بغلان، کابل و هلمند ۳۳,۹۱ متریک تن تخم بذری مادری گندم تولید گردیده است.
- به منظور حفاظت از خاک، تقویه پوشش نباتی، ایجاد محیط سبز و سالم و تأمین امنیت معیشت مردم ۱۳۰ قلمه گز، ۱۲۸,۳۲۲ نوع مختلف بته‌ها و درختچه‌ها در ساحه بند قرغه تهیه و غرس گردیده و همچنین ۴۳,۳۰۰ اصله نهال بهاری برای

شش مرتبه و ۸۱۰۲۴۵ اصله نهال برای یک مرتبه آبیاری گردیده، که از این طریق برای ۳۰۰۰۰ نفر زمینه اشتغال نیز فراهم گردیده است.

- احداث ۴۰۰۰۰ هکتار زمین باغات مثمر از طریق سروی دهاقین؛ خریداری و تهیه نهال‌های مثمر و احداث باغات در ۳۴ ولایت کشور که تغییرات مثبت را در محیط زیست، سرسبزی و زیبایی محیط داشته است.

- ایجاد ۲۰۴ مکتب مزرعه دهاقین (FFS) در ۱۰۲ ولسوالی ۳۴ ولایت کشور که در نتیجه ایجاد مکاتب مزرعه، ۴۰۸۰ دهقان و باغدار در بخش تطبیق روش‌های PPM، روش‌های جلوگیری از شیوع آفات و امراض نباتی ارتقای ظرفیت گردیدند.

- ایجاد، احداث و بهره‌برداری ۷۰۶ باب سبزخانه‌های کوچک و بزرگ در ولایات کابل، پروان، ننگرهار، پنجشیر، بغلان، بامیان، غزنی، کنر، بدخشان، تخار، کندز، سمنگان، بلخ، غور، دایکندی، بادغیس، هرات، کندهار و هلمند که در نتیجه برای ۸۰۱ تن شغل دایمی ایجاد گردیده و در بلند بردن سطح اقتصادی خانواده‌ها تأثیر مثبت داشته است.

- مجادله علیه امراض و آفات نباتی (ملخ، مورپتدار، قانغوزک کچالو، مگس خربوزه و ججلداغ) در ۳۴ ولایت که در نتیجه سطح تولیدات زراعتی بلند رفته است.

۳. توسعه سیستم آبیاری

- به منظور بلند بردن سطح اقتصاد مردم و افزایش تولیدات زراعتی برای تحت پوشش قرار گرفتن ۲۲۵۰ هکتار زمین ۴ ذخیره آب با ظرفیت ۱۱۰،۶۰۰ مترمکعب آب و برای تحت پوشش قرار گرفتن ۲۰۱۵۰ هکتار زمین ۳ کانال آب به طول ۱۶ کیلومتر در ولسوالی خاش ولایت بدخشان اعمار گردیده است.

- با اعمار ۴۲۷ کیلومتر کانال آبیاری در سطح کشور، دسترسی ۱۰،۱۹۰ فامیل به آب جهت آبیاری کشت، زراعت و همچنین تهیه آب آشامیدنی برای مواشی فراهم گردیده است.

- با اعمار ۴ بند کوچک آب، زمینه آبیاری زمین‌های زراعتی در سطح کشور فراهم گردیده است.

- به منظور تحت پوشش قرار دادن زمین برای آبیاری، یک کانال اصلی به طول ۱۵ کیلومتر و یک کانال فرعی به طول ۸ کیلومتر در تنگی توغچی ولایت ننگرهار اعمار گردیده که حدود ۱۰,۶۰۰ هکتار زمین تحت پوشش آبیاری قرار گرفته است و همچنین ۴ کانال آب به طول ۳۶ کیلومتر در ولسوالی کشم ولایت بدخشان اعمار گردیده که حدود ۳,۸۰۰ هکتار زمین تحت پوشش آبیاری قرار گرفته است.
- احیا، بازسازی و بهره‌برداری ۱۰۷ شبکه آبیاری در ولایات بامیان، بدخشان، بلخ، بغلان، پکتیا، تخار، سرپل، خوست، غور، غزنی، فاریاب، فراه، کابل، کاپیسا، کنر، لغمان، لوگر، میدان وردک، ننگرهار، نورستان، هرات و پنجشیر که در نتیجه از ضایعات آب جلوگیری به عمل آمده و دهاقین به آب کافی دسترسی پیدا کرده و تولیدات و حاصلات زراعتی افزایش یافته است.
- ایجاد ۶۳۱ باب ذخیره‌های آبیاری به ظرفیت ۵۰۰ مترمکعب آب در ولایت بدخشان، بغلان، بلخ، بامیان، دایکندی، فاریاب، غزنی، جوزجان، کابل، کاپیسا، کنر، کندز، لغمان، لوگر، پکتیا، پروان، سمنگان، ننگرهار، سرپل و تخار جهت آبیاری باغات که باعث تشویق دهاقین و رشد تولیدات زراعتی می‌گردد.

۴. انکشاف مالداری

- تهیه و خریداری ۴ نوع ریجنت‌های لابراتوار واکسین‌سازی که در نتیجه ۳,۵۰۰,۰۰۰ دوز واکسین حیوانی تهیه گردیده است.
- تهیه و خریداری ۷۰,۰۰۰ چوپه ماهی نسلی برای فارم‌های ماهی پرورشی بند سلما و بند قرغه.
- توزیع ۱۵۳۰۰ مرغ، ۷۶۵ دانه آبخوره، ۷۶۵ دانه خور، ۳۸,۲۵۰ کیلوگرام دانه مرغ و ۷۶۵ باب مرغانچه به ارزش ۲۰۴۱۷۲۱۸ افغانی برای ۷۶۵ خانم در ولایات سرپل، سمنگان، بلخ، پنجشیر، تخار و کابل که باعث بلند بردن سطح اقتصاد و شغل‌افزایی برای خانم‌ها گردیده است.

- توزیع ۳۰۰ رأس بز شیری به ارزش ۳,۸۲۵,۰۰۰ افغانی برای ۱۵۰ خانم در ولایات کابل، سرپل، سمنگان، بلخ و تخار که باعث آگاهی‌دهی، بهبود مصوونیت غذایی، بلند بردن سطح اقتصاد و شغل‌افزایی برای خانم گردیده است.
- به منظور تأمین دوامدار انکشاف زنبورداری در کشور برای نخستین بار اتحادیه ملی زنبورداری ایجاد گردیده است.
- به منظور بلند بردن سطح آگاهی ۱۵,۹۵۹ تن از خانم‌ها در ولایات کابل، پروان و لوگر در باره چوپه‌کشی و حفاظ‌الصحه مرغ‌ها آموزش داده شده و همچنین برای مستفیدین ۹۹,۹۹۰ قطعه چوپه مرغ توزیع گردیده است.
- ایجاد، تجهیز و بهره‌برداری ۸۱۴ فارم بزرگ و کوچک مرغداری از نوع گوشتی، تخمی و نسلی در ولایات پروان، هرات، بلخ، کندهار، کابل، خوست، تخار، ننگرهار، هلمند، و ۶,۶۶۶ فارم خانگی در ولایات کابل، لوگر و پروان که نتایج مثبتی را در اقتصاد کشور به وجود آورده است.

۵. حمایت از اشتغال خانواده‌ها در دهات

- با انتقال پول به ۵,۷۱۸ شورای انکشافی قریه در سطح کشور، تقویت و نهادینه‌سازی شوراهای انکشافی قریه جهت ایفای نقش‌شان در عرصه حکومتداری محلی و دسترسی ۶,۲۵۳,۲۴۷ تن به خدمات اولیه فراهم گردیده است.
- با حفظ و مراقبت پروژه‌های انکشافی، ۷,۸۵۰,۰۰۰ روزمزد (روزکاری) ایجاد گردیده و ۷,۶۷۶ شورای انکشافی قریه تحت پوشش قرار گرفته است که در حقیقت، زمینه تقویت کارآفرینی در قرا و قصبات کشور فراهم گردیده است.
- با ارتقای گروپ‌های پس‌انداز به اتحادیه‌های قرضه و پس‌انداز قریه، فرصت‌های اشتغال‌زایی به صورت مستقیم و غیرمستقیم برای مردم فراهم گردیده است.
- با تقویت گروپ‌های تولیدی در بخش ارائه آموزش‌ها در جریان کار، بازاریابی، قیمت و هزینه، انکشاف محصول، خرید و فروش، کتبداری و پلان تجارتي، فرصت‌های اشتغال‌زایی برای مردم فراهم گردیده است.

- با اتصال گروپ‌های تولیدی به مارکیت، ارتباط گروپ‌های تولیدی و متشبین روستایی با بازارهای ولایتی و معرفی‌شان به فروشندگان عمده، جهت فروش محصولات‌شان و بهبود کیفیت تولیدات نظر به مارکیت، ایجاد فرصت‌های کاری برای مردم فراهم گردیده است.
- با تقویت اتحادیه‌های تولیدی از طریق دایر کردن آموزش‌های تخنیکی در سکتورهای مرغداری، صنایع دستی، صنایع غذایی و مالداری، ارایه رهنمایی‌های تخنیکی و برگزاری سیرهای آموزشی و اتصال با بازار، ایجاد فرصت‌های کاری به صورت مستقیم و غیرمستقیم برای ۴۶,۴۳۳ تن زنان و مردان دهات فراهم گردیده است.
- توزیع قرضه‌های شرعی و زراعتی به دهاقین و مالداران در ولایات بلخ، تخار، بدخشان، کندز، کابل، بغلان و هرات که در نتیجه در محصولات آنها ۲۰ فیصد افزایش به وجود آمده است.
- با ارایه آموزش‌های تخنیکی در جریان کار در بخش حسابداری، کتابداری، قرضه‌های اسلامی، نظارت و رهنمایی گروپ‌ها در امور کاری پس‌انداز، قرضه‌دهی، شروع کار و تجارت‌های کوچک، باعث تقویت ۴,۱۴۸ گروپ پس‌انداز گردیده است.
- با حمایت تشبثات کوچک و متوسط از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی تخنیکی و مسلکی، ۱۰,۰۹۷ متشبت از برنامه‌های متذکره مستفید گردیده است.

۶. تأمین آب آشامیدنی صحی

- با احداث و ترمیم ۵,۶۸۰ متر شبکه آبرسانی در سطح کشور، دسترسی ۱۶,۵۹۰ فامیل به آب آشامیدنی صحی فراهم گردیده است.
- با حفاری ۱۳۸ حلقه چاه آب آشامیدنی، دسترسی ۲۷,۱۲۵ فامیل به آب آشامیدنی صحی مساعد گردیده است.
- با اعمار ۱۳۵ کیلومتر شبکه آبرسانی شهر زرنج ولایت نیمروز، دسترسی ۱۷,۱۴۲ فامیل به آب آشامیدنی صحی پروژه‌های مذکور فراهم گردیده است.
- با اعمار شبکه آبرسانی شهر قادس ولایت بادغیس، دسترسی ۸,۵۷۱ فامیل به آب آشامیدنی صحی فراهم گردیده است.

۷. حفاظت محیط زیست

- احیا و حفاظت ۳,۲۹۰ هکتار جنگلات طبیعی، علفچرها، آبریزه‌ها، کمربند سبز و جنگلات مصنوعی در مرکز و ولایات بدخشان، تخار، کندز، بغلان، سمنگان، بلخ، فاریاب، سرپل، بادغیس، غور، کاپیسا، پکتیا، پکتیکا، ننگرهار، کنر، بامیان، دایکندی، غزنی و نورستان، باعث حفظ محیط زیست، سرسبزی و شادابی محیط و مناطق احداث شده گردیده است.
- تولید ۲ میلیون اصله نهال غیرمثمر در ۳۴ ولایت و احداث ۱۸۰ هکتار جنگل باغ چنار در ولایات پروان، میدان وردک، لوگر، غور، بغلان و دایکندی که باعث گسترش فضای سبز و جلوگیری از آلودگی هوا می‌شود.

۸. انکشاف پالیسی و پلان گذاری

- تسوید مقرر و طرز العمل ثبت ساحات رهایشی غیررسمی شهری باعث درج موضوع ثبت ساحات غیررهایشی قانونمند می‌شود.
- با تصویب طرز العمل تثبیت ملکیت‌های تحت استملاک پروژه‌های عام المنفعه، موضوع استملاک قانونمند می‌گردد.
- با تعدیلات و ایزاد در قانون تنظیم امور زمینداری، خلاها و نواقص این قانون مرفوع می‌گردد.

۹. ارتقای ظرفیت علمی و مسلکی

- با اعزام ۴۳ تن از کارمندان جهت تحصیلات عالی ماستری به کشورهای جاپان و هندوستان، ۳ تن به بورس‌های تحصیلی دوره لیسانس به کشور هندوستان و ۲۰۴ تن از کارمندان به بورسیه‌های کوتاه مدت به خارج از کشور و همچنین ۷ تن از کارمندان طبقه انات در داخل کشور، زمینه ارتقای ظرفیت کارمندان فراهم گردیده است.
- از طریق راه اندازی ۸ برنامه آموزشی سه روزه در کابل و پنج زون کشور، برای ۴۰۰ سروی کننده مواد مخدر؛ آموزش ۲۸ تن از کارمندان در بخش زبان انگلیسی و کمپیوتر و آموزش ۶۱۵ تن از دهاقین درباره میتوذهای جدید فعالیت‌های زراعتی؛

آموزش‌های مسلکی و تخصصی کارکنان صحت جهت عرضه خدمات تداوی معتادین برنامه‌های آموزشی، ظرفیت ارتقا یافته است.

۱۰. عواید سکتور زراعت و انکشاف دهات

مجموع عواید سکتور زراعت و انکشاف دهات در سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۲۳۴,۸۵۷,۵۶۲ (دو صد و سی و چهار میلیون هشتصد و پنجاه و هفت هزار و پنجصد و شصت و دو) افغانی بوده است.

شماره	نام وزارت	مبلغ عواید به افغانی
۱.	وزارت زراعت، آبیاری و مالداري	۵۳,۸۶۰,۷۳۱
۲.	وزارت احيا و انکشاف دهات	۲۶,۵۹۷,۶۳۲
۳.	وزارت مبارزه عليه مواد مخدر	۳,۷۰۹,۲۹۶
۴.	اداره اراضی افغانستان	۱۵۰,۶۸۹,۹۰۳
	مجموع	۲۳۴,۸۵۷,۵۶۲

۱۱. نتیجه‌گیری

این سکتور در بخش زراعت و مالداري برنامه‌های آموزشی برای زارعین و مالداران برگزار نموده است. همچنین از طریق توزیع قلمه و تخم بذری، زارعین را مورد حمایت قرار داده است. به خاطر توسعه سیستم آبیاری توسط این سکتور، ذخیره‌گاه‌های آب، بندهای کوچک و کانال‌های آبی ساخته شده است. همچنین این سکتور با توزیع ارزان زنبور عسل و مواشی، از توسعه مالداري حمایت نموده است.

سکتور رشد اقتصادی و انکشاف سکتور خصوصی

سکتور رشد اقتصادی و انکشاف سکتور خصوصی شامل وزارت‌های مالیه، تجارت و صنایع، اقتصاد، د افغانستان بانک، اداره ملی حفاظت محیط‌زیست، اداره ملی نورم و استاندارد و کمیسیون عالی انرژی اتمی می‌باشد.

دستاوردهای سکتور رشد اقتصادی و انکشاف سکتور خصوصی در عرصه‌های ذیل است:

- ✓ انکشاف پالیسی در راستای اشتغال؛
- ✓ جلب و جذب و استخدام دولتی؛
- ✓ حمایت از تولیدات داخلی؛
- ✓ آموزش در راستای اشتغال تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی؛
- ✓ ارتقای ظرفیت؛
- ✓ عواید.

دستاوردها

۱. انکشاف پالیسی در راستای اشتغال

در سطح تصمیم‌گیری و پالیسی اقدامات ذیل در راستای ایجاد اشتغال انجام شده است:

- (۱) تدوین و اجرایی‌سازی برنامه ملی اشتغال‌زایی: برنامه ملی اشتغال‌زایی دارای پنج محور اساسی است که عبارتند از: بهبود زراعت، پاک‌کاری شهرها، راه‌سازی برای قریه‌جات، ساختن بندهای برق و ساختن خانه‌های ارزان قیمت.
- (۲) طرح انکشاف مشارکت عامه و خصوصی (PPP).
- (۳) تدوین پالیسی تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی در سکتور انرژی.
- (۴) طرح و ترتیب استراتیژی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در عرصه معادن.
- (۵) تدوین استراتیژی پارک‌های صنعتی با در نظر داشت دیدگاه‌های سکتور خصوصی:
- (۶) اصلاح نصاب تعلیمی تعلیمات عمومی با دیدگاه اشتغال‌محور به منظور مرتبط ساختن نصاب تعلیمی تعلیمات عمومی با بازار کار (در این طرح آموزش یک حرفه در طول دوره تعلیمی از صنف دهم الی دوازدهم در نظر گرفته خواهد شد. این طرح با مشارکت دفتر یونسکو اجرایی می‌شود).

۲. جلب و جذب و استخدام دولتی

به منظور ایجاد اشتغال وزارت‌ها و ادارات دولتی در سال ۱۳۹۵ توانسته است ۹۰۲۹۰ تن را در بخش‌های ملکی و نظامی استخدام نماید. در بخش ملکی ۳۵۰۹۸۵ تن و ۵۴۰۳۰۵ تن در بخش‌های نظامی استخدام گردیده‌اند.

۳. حمایت از تولیدات داخلی

- کمیسیون تدارکات ملی نهادهای حکومتی را مؤظف ساخته که در صورت موجودیت تولیدات داخلی از خریداری اجناس بیرونی جلوگیری نموده و به تولیدات داخلی ارجحیت قایل شوند. از طرف وزارت تجارت برای بازاریابی تولیدات داخلی مکاتیب

رسمی به مراجع ذیدخل ارسال گردیده که خواهان ارجحیت دادن تولیدات داخلی صنایع کشور به اساس قراردادهای دولتی گردیده است.

۴. آموزش در راستای خوداشتغالی

- برای ۴۶,۴۳۳ زن و مرد ساکن دهات، دوره‌های آموزشی در بخش مرغداری، صنایع دستی، صنایع غذایی و مالداري و رهنمایی‌های تخریکی و سیرهای آموزشی فراهم گردیده که در نتیجه آن اشتراک‌کنندگان با اصول اولیه ایجاد تشبثات کوچک در بخش‌های فوق‌الذکر آشنایی پیدا کرده‌اند.
- وزارت احیا و انکشاف دهات با ارایه آموزش‌های تخریکی در بخش حسابداری، کتابداری، قرضه‌های اسلامی، نظارت و رهنمایی گروپ‌ها در امور کاری پس‌انداز، قرضه‌دهی، شروع کار و تجارت‌های کوچک، باعث تقویت ۴۰,۱۴۸ گروپ‌های پس‌انداز گردیده است.
- وزارت احیا و انکشاف دهات از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی تخریکی و مسلکی برای ۱۰,۰۹۷ فرد دارای تشبثات کوچک و متوسط زمینه رشد این تشبثات را فراهم ساخته است.
- وزارت تجارت، گروپ کاری زنان متشبث را در ولایت بلخ ایجاد نموده است.
- وزارت امور زنان ۱۰,۰۰۰ زن را جهت آموزش به مؤسسات ملی و بین‌المللی معرفی کرده و زمینه اشتغال را برای ۵۰ زن فراهم ساخته است.
- وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین آموزش‌های فنی و حرفوی را برای ۴,۷۵۰ تن افراد بیکار و کم‌عاید در ۳۴ ولایت کشور از بودجه انکشافی دولت، برگزار نموده است که در نتیجه آن، اشتراک‌کنندگان حرفه و فن مشخصی را فرا گرفته‌اند.

۵. تشویق سرمایه‌گذاری خصوصی

- وزارت انرژی و آب جهت اعمار ۱۰۰ میگاوات برق آبی روی بند کجکی و اعمار تولید برق گازی در شبرغان به ظرفیت ۵۰ میگاوات و برای اعمار ۵۰ میگاوات برق از منابع گازی در مزارشریف، سرمایه‌گذار خصوصی را جذب نموده است.
- وزارت انرژی و آب ۵۰ انجمن استفاده‌کنندگان آب را در ادارات حوزه‌های دریایی ایجاد نموده است که باعث تشویق سکتور خصوصی جهت سرمایه‌گذاری بر روی پروژه‌های سکتور انرژی کشور گردیده است.
- وزارت شهرسازی مقرر فعالیت شرکت‌های خصوصی آبرسانی شهری و طرزالعمل سیستم غیرمتمرکز تصفیه فاضلاب را نهایی کرده است که در نتیجه آن زمینه مشارکت بخش خصوصی فراهم می‌گردد.
- عضویت در سازمان همکاری‌های اقتصادی بین‌المللی و سازمان همکاری‌های منطقه‌ای جنوب آسیا، باعث بهبود و انکشاف در سکتور بیمه به سطح کشور گردیده است.

۶. ارتقای ظرفیت

- فراهم‌آوری تسهیلات آموزشی برای ۵۰۰ تن از کارمندان بانک‌های تجاری و سکتور مالی در انستیتوت مالی و بانکداری افغانستان (AIBF)، باعث افزایش کادرهای دارای تحصیلات عالی در عرصه بانکداری گردیده است.
- تدویر برنامه‌های آموزشی برای صرافان و فراهم‌کنندگان خدمات پولی در مرکز و ولایات، باعث افزایش سطح آگاهی صرافان و فراهم‌کنندگان خدمات پولی از قوانین جهت جلوگیری از انحرافات و تخلفات قانونی گردیده است.
- با تدویر ورکشاپ‌های آموزش‌دهی پیرامون اهمیت حیات وحش، ساحات حفاظت‌شده و ساحات آبی، خاکزی، حیات وحش و سایر محیط‌های سبز و جمع‌آوری ارقام پیرامون محیط آبی، خاکزی در چهار ولایت چون بلخ، هرات، کندهار و ننگرهار، تشکیل گروپ‌های کاری تنوع حیات در مرکز و ولایات، شهروندان چهار

ولایت از طریق تدویر کارگاه‌های آموزشی پیرامون نقش تنوع حیات و ساحات حفاظت‌شده، آگاهی حاصل نموده‌اند.

- با تدویر ورکشاپ ارزیابی اجراءات کارمندان مرکزی و ولایتی وزارت اقتصاد درباره اهداف انکشافی پایدار، رهنمود پلان‌گذاری ولایتی ظرفیت کارمندان مرکزی درباره موضوعات فوق‌الذکر ارتقا یافته است. از طریق معرفی یک تن در بورسیه ماستری کشور هند و ۵ تن در برنامه‌های آموزشی انستیتوت خدمات ملکی زمینه کسب دانش و مهارت فراهم شده است.
- با فراهم‌سازی تسهیلات برای کورس‌های آموزشی و سمینارها، ظرفیت کارمندان تصدی‌ها افزایش یافته و در امور کاری‌شان بهبود به عمل آمده است.
- کارمندان ۴۵ وزارت / اداره، آموزش‌های لازم در مورد نظارت و گزارشدهی از اجراءات بودجه ملی را دریافت نمودند که در روند گزارش‌دهی بهبود به عمل آمده است.
- معرفی کارمندان وزارت مالیه به برنامه ماستری در پالیسی به همکاری انستیتوت تعلیمی و تحقیقاتی سازمان ملل متحد، تحلیل پالیسی‌های عامه و آموزش‌های کوتاه‌مدت به کشورهای جاپان، ایران، هند، قرغیزستان و امارات متحده عربی که سبب بهبود و ارتقای ظرفیت کارمندان می‌گردد.
- با ارائه کورس‌های آموزشی درباره مبارزه با حوادث کیمیاوی، بیولوژیکی، رادیولوژیکی و هستوی (یا CBRN) به ادارات ذیربط مانند وزارت‌های امور داخله، دفاع ملی، صحت عامه و ریاست عمومی امنیت ملی، ظرفیت ۴۰۰ تن از کارمندان تخصصی، نظامی و اداری وزارت‌های امور داخله، دفاع ملی، ریاست عمومی امنیت ملی و معینیت گمرکات وزارت مالیه ارتقا نموده است.
- از طریق آموزش دکتوران و کارکنان طبی شفاخانه‌های دولتی شهر کابل در مورد تشخیص و تداوی اعراض ناشی از مواد رادیواکتیف، ظرفیت ۵۰۰ تن از دکتوران و کارکنان طبی ارتقا نموده است.

- با آموزش ۶۰ تن از کارمندان ادارات ذیربط در قسمت استفاده از انرژی هستوی در بخش‌های زراعت، صنعت و وسایل تخنیکي، ظرفیت ۶۰ تن از کارمندان تخصصی شفاخانه‌های خصوصی و دولتی هرات ارتقا نموده است.
- با آموزش ۶۰ تن از کارمندان تخصصی ادارات ذیربط در مورد اساسات حفاظت از اشعه، ظرفیت ۶۰ تن از کارمندان تخصصی شفاخانه‌های خصوصی و دولتی ولایت هرات در مورد چگونگی استفاده از ماشین‌های X-Ray و CT Scan ارتقا نموده است.
- با معرفی و اعزام کارمندان تخصصی و اداری، به بورس‌های کوتاه‌مدت و طویل‌مدت (ماستری و دکتورا) به خارج از کشور، ظرفیت ۳۳ تن از کارمندان اداره انرژی هستوی در مورد چگونگی استفاده از تخنیک‌های هستوی ارتقا نموده است.

۷. عواید سکتور رشد اقتصادی و سکتور خصوصی

مجموع عواید سکتور رشد اقتصادی و سکتور خصوصی مبلغ ۱۱۰,۳۳۶,۰۶۷,۹۵۵ (یک‌صد و ده میلیارد و سه‌صد و سی و شش میلیون و شصت و هفت هزار و نه‌صد و پنجاه و پنج) افغانی بوده است.

شماره	نام وزارت / اداره	مبلغ عواید به افغانی
۱.	وزارت مالیه	۱۰۹,۸۸۲,۹۵۸,۳۶۳
۲.	وزارت تجارت و صنایع	۳۸۴,۰۲۵,۲۲۳
۳.	اداره ملی حفاظت محیط‌زیست	۳۵۲,۶۸۱
۴.	اداره ملی استندرد	۶۴,۲۳۸,۹۶۹
۵.	کمیسیون عالی انرژی اتومی	۲۱۰,۰۰۰
۶.	وزارت اقتصاد	۴,۲۸۲,۷۱۹
مجموع		۱۱۰,۳۳۶,۰۶۷,۹۵۵

۸. نتیجه‌گیری

این سکتور به منظور حمایت از اشتغال، پالیسی‌های مناسبی را وضع نموده است. در سال گذشته حکومت در راستای ایجاد اشتغال، از طریق استخدام در بخش‌های دولتی زمان اشتغال شهروندان را در بخش‌های ملکی و نظامی فراهم نموده است. این سکتور به منظور حمایت از تولیدات داخلی تدابیری را در نظر گرفته است. برنامه‌های آموزشی در مسیر اشتغال و تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی از دیگر فعالیت‌های این سکتور است.

سکتور حمایت اجتماعی

سکتور حمایت اجتماعی، شامل وزارت‌های امور مهاجرین و عودت‌کننده‌گان، امور زنان، کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین، شاروالی کابل، جمعیت افغانی سره میاشت، ریاست انسجام امور کوچی‌ها و اداره ملی آمادگی مبارزه با حوادث می‌باشد. دستاوردهای سکتور حمایت اجتماعی در عرصه‌های ذیل می‌باشد:

✓ انکشاف پالیسی در راستای حمایت اجتماعی؛

✓ عودت مهاجران؛

✓ حمایت از گروه‌های آسیب‌پذیر؛

✓ عرضه خدمات حقوقی و حمایتی برای زنان؛

✓ اسکان؛

✓ حمایت از خوداشتغالی؛

✓ سرسبزی؛

✓ تأسیسات زیربنایی؛

✓ ارتقای ظرفیت؛

✓ نشرات و آگاهی عامه؛

✓ عواید.

۱. انکشاف پالیسی در راستای حمایت اجتماعی

- مسوده قانون پناهندگی آماده گردیده و جهت اجراآت بعدی به وزارت عدلیه ارسال شده است که با توشیح آن، زمینه حمایت از مهاجرین و پناهندگان خارجی و شفافسازی پروسه طی مراحل پناهندگی در کشور فراهم خواهد گردید.
- طرزالعمل توزیع زمین و همچنین مقررہ تنظیم فعالیت‌های وزارت امور مهاجرین تسوید و جهت طی مراحل به وزارت عدلیه فرستاده شده که باعث فراهم شدن زمینه دسترسی آسان و شفاف جهت دریافت زمین برای عودت‌کنندگان می‌گردد.
- پلان عمل بر اساس استراتیژی راه‌حل‌ها برای عودت داوطلبانه، مصوون و با عزت مهاجرین تدوین شده، در کمیته فرعی شورای وزیران مورد تأیید قرار گرفته و جهت تصویب در آجندای بعدی کمیسیون عالی امور مهاجرت شامل گردیده است که فراهم شدن زمینه عودت داوطلبانه و مصوون مهاجرین به وطن را مهیا می‌سازد.
- امضای دو تفاهم‌نامه، دو اعلامیه و یک راهکار مشترک در مورد ارتقای سطح حمایت‌های حقوقی با کشورهای اروپایی (آلمان، فنلند، اتریش، سویدن و اتحادیه اروپا) که باعث فراهم شدن زمینه دسترسی بهتر به حقوق اساسی برای مهاجرین مقیم اروپا گردیده است.
- طرح تردد مهاجرین در ایران، به منظور حل مشکل تردد، کاهش هزینه تمدید اقامت و زمینه‌سازی برای قانونمند ساختن مهاجرین افغان فاقد مدرک آماده شده است و جهت طی مراحل از طریق وزارت امور خارجه به سفارت ج.ا. افغانستان مقیم تهران ارسال و با جانب ایرانی شریک ساخته شده که فراهم شدن زمینه شمولیت اطفال خانواده‌های بدون مدرک اقامتی در مکتب، تخفیف فیس مکتب برای مهاجرین بی‌بضاعت، تأمین خدمات صحتی از طریق بیمه اجتماعی، تردد مهاجرین افغان، تمدید اقامت مهاجرین دارای مدرک اقامتی و قانونمندسازی حضور مهاجرین در کشور جمهوری اسلامی ایران الی ختم سال ۱۳۹۵ و همچنین اقامت مهاجرین افغان دارای مدرک اقامتی در پاکستان الی ۳۰ مارچ ۲۰۱۷ تمدید گردیده است.

- با ترتیب پالیسی اجتماعی و اقتصادی برای کوچی‌ها، زمینه بهبود عرضه خدمات بهتر برای کوچی‌ها در بخش‌های اقتصادی و اجتماعی فراهم می‌گردد.
- با مطالعه ترافیک و بررسی عملکرد کنونی سیستم، مشکلات شناسایی و راه‌حل‌های عملی برای بهبود ترافیک پیشنهاد گردیده است.
- از طریق ریفورم و ساده‌سازی پروسه‌های توزیع زمین و صفایی، پروسه‌های توزیع زمین و کتابچه صفایی برای شهروندان کابل آسان و یک سیستم منظم، شفاف و جوابگو ایجاد شده که با چاپ فورمه‌های جدید، کار عملی آن آغاز می‌گردد.
- ریفورم و ساده‌سازی پروسیجر مجوز ساختمان به همکاری بانک جهانی، کار پروسه صدور جواز ساختمان از یک دفتر واحد را ممکن ساخته، ضمن ایجاد شفافیت، از ضیاع وقت متقاضیان جواز، جلوگیری به عمل آمده است.
- تهیه و طی مراحل تصویب استراتیژی مبارزه خشونت علیه زن و تسوید ۲ عنوان مقرر میانجی‌گری در قضایای خانوادگی و مقرر منع تبعیض، منتج به کاهش خشونت علیه زنان و اطفال، حمایت از اطفال و زنان متضرر از خشونت‌ها و سهولت بیش‌تر برای زنان در پروسه عدلی و قضایی گردیده است.
- تسوید ۷ عنوان پالیسی و استراتیژی‌های مرتبط به حمایت از زنان (پالیسی‌های افزایش حضور زنان در سکتور صحت، تقویت خدمات ضروری برای زنان در مراسم حج، منع تبعیض، منع آزار و اذیت جنسی زنان در ادارات دولتی، دسترسی زنان و اطفال به عدالت در مراکز سلب آزادی، استراتیژی واحدهای جندر و استراتیژی ارتباطات) باعث ایجاد اصلاحات در قوانین به نفع زنان گردیده است.
- تهیه پالیسی و استراتیژی حمایت متضررین ناشی از خشونت‌ها در مراکز حمایتی و مراکز سلب آزادی زنان، زمینه را برای تطبیق پالیسی رسیدگی به زنان متضرر ناشی از خشونت‌ها فراهم نموده است.
- نهایی‌سازی ۳ عنوان طرح پیشنهادی پروژه‌ها (دسترسی زنان به عدالت، Tollfree help Line و توانمندسازی اقتصادی زنان) و ارایه آن از طریق وزارت امور خارجه به دفتر سازمان همکاری‌های منطقه جنوب آسیا (SAARC) که از جمله طرح پیشنهادی پروژه

Toll free help Line تأیید و غرض تجدید نظر به این وزارت فرستاده شده است که کار روی آن جریان دارد.

- شامل سازی ارزش های جندر در پالیسی ها، استراتژی ها و پلان های ادارات دولتی (پالیسی های ملی جوانان، زنان بیوه و خودسرپرست، اشخاص دارای معلولیت، حمایت از مستهلکین تجارت، مشارکت عامه وزارت مالیه، پالیسی ملی کار، پالیسی کاهش میزان بی سواد، پالیسی انکشاف پایدار اداره محیط زیست، پالیسی جندر اداره ارگان های محلی، طرز العمل آموزشی و ارتقای ظرفیت کارمندان وزارت امور زنان و پلان استراتژیک وزارت معارف) که این امر باعث تقویت نقش زنان در امور مربوطه می گردد.

۲. عودت مهاجران

- زمینه سازی برای عودت مصوون و با عزت ۱۰۵۵۰۱۱۵ عودت کننده، شامل ۴۳۸،۴۹۵ تن از ایران و ۶۱۶،۶۲۰ تن از پاکستان و ادغام مجددشان در جامعه.
- افزایش مساعدت (مشوق) نقدی عودت کنندگان داوطلب از ۲۰۰ دالر به ۴۰۰ دالر برای هر نفر و ارایه خدمات صحی و آگاهی دهی به عودت کنندگان در نقاط صفر مرزی.
- کمک نقدی برای ۶،۷۷۷ فامیل عودت کننده فاقد مدرک اقامتی که برای هر فامیل مبلغ ۹،۰۰۰ افغانی اختصاص داده شده است.

۳. حمایت از گروه های آسیب پذیر

- نجات جان و زمینه سازی ادغام مجدد معتادین در جامعه از طریق جمع آوری ۱۳۰ تن از آنان به همکاری ادارات دیگر و ارایه آموزش های فنی و حرفوی برای ایشان.
- حمایت مستحقین از طریق توزیع پول نقد برای ۴۰ فیصد مستحقین در ولسوالی چهارکنت ولایت بلخ.
- افزایش زمینه مصوونیت برای فامیل ها از طریق توزیع پول نقد برای ۲،۵۵۷ تن فامیل مستحق تحت برنامه SAFTY NET در سطح ولسوالی یکاولنگ ولایت بامیان، ۱۰،۵۵۰

- تن در ولسوالی دولتیار ولایت غور، ۱۰۱۸۲ تن در ولسوالی چمکنی ولایت پکتیا، ۸۷۳ تن در ولسوالی خاص کنر و ۶۴۸ تن در ولسوالی نورگل ولایت کنر.
- فراهم‌سازی زمینه بهتر تعلیم و تربیه برای ۶۰۰۲۰ تن از اطفال شامل در پرورشگاه‌های دولتی در مرکز و ولایات کشور.
- آموزش علوم عصری سیاسی اداره و منجمنت برای ۱۰۰ تن از شاگردان نخبه پرورشگاه‌های ولایات در مرکز آموزشی آزادی.
- ایجاد یک باب کودکستان تجربوی در پوهنتون تعلیم و تربیه جهت تربیت معلمین کودکستان‌ها.
- حمایت اقتصادی از متقاعدین از طریق پرداخت حقوق برای ۱۵۵۰۰۰۰ تن از فامیل‌های شهدا و ۱۰۷۰۰۰۰ تن از اشخاص دارای معلولیت در سطح کشور.
- برای ۳۰۴۳۳ خانواده که در اثر جنگ در ولایت‌های ننگرهار، هلمند و کندز بی‌جا گردیده بودند، از سوی ریاست اداره حوادث و جمعیت افغانی سره میاشت، مواد غذایی و غیرغذایی توزیع گردیده که در نتیجه آن از خانواده‌های بیجاشده دلجویی و حمایت شده است.
- ۱۳۰۹۷۶ خانواده تحت پوشش جمعیت افغانی سره میاشت قرار گرفته و برای این فامیل‌ها مواد غذایی و غیرغذایی توزیع گردیده است که در نتیجه آن مصوونیت اجتماعی این خانواده‌ها افزایش یافته است.
- جمعیت افغانی سره میاشت مشترکاً با کمیته صلیب سرخ ۲۱ ولایت (بغلان، بامیان، دایکندی، فاریاب، غزنی، هلمند، کابل، کندهار، خوست، لوگر، میدان وردگ، ننگرهار، نیمروز، پکتیکا، پکتیا، پروان، سمنگان، سرپل، تخار، ارزگان و زابل) را تحت پوشش قرار داده و در مجموع برای ۳۰۷۸۵ خانواده بیجاشده مواد غذایی و غیرغذایی توزیع نموده که باعث افزایش مصوونیت اجتماعی گردیده است.
- اعاشه و اباته ۸۵۰ تن مشمول مرستون‌ها در ولایات کابل، هرات، کندهار، بلخ و ننگرهار طی سال مالی ۱۳۹۵ صورت گرفته که در نتیجه آن وضعیت اعاشه و اباته در مرستون‌ها بهبود یافته است.

- ۲۲۵۲۷۰۲ تن از خدمات صحتی OPD، واکسین، نسایی ولادی، تعلیمات صحتی، پانسمان‌ها، به وسیله ۴۷ کلینیک در طی سال مالی ۱۳۹۵ بهره‌مند گردیده که در نتیجه آن دسترسی به خدمات صحتی افزایش یافته است.
- ۸۶۲,۸۵۰ شهروند از خدمات صحتی توسط ۳۵ تیم سیار صحتی در مناطقی که کلینیک موجود نیست در طی سال مالی ۱۳۹۵ مورد رسیدگی قرار گرفته که در نتیجه آن صحتمند شده‌اند.
- ۱۰,۰۰۰ تن از مریضان مصاب به سوراخ قلبی طی سال مالی ۱۳۹۵ در شفاخانه‌های داخل و خارج از کشور مورد تداوی و معالجه قرار گرفته و صحت‌یاب گردیده‌اند.
- ۱۵ حلقه چاه آب آشامیدنی و ۱۰۰ باب مبرز در ولایت پروان و ۱۵ حلقه چاه آب آشامیدنی و ۱۰۰ باب مبرز در ولایت ننگرهار طی سال مالی ۱۳۹۵ حفر و اعمار گردیده که در نتیجه آن شاخص‌های صحت عامه ارتقا یافته است.

۴. عرضه خدمات حقوقی و حمایتی برای زنان

- برگزاری ۱۲ جلسه کمیسیون عالی منع خشونت علیه زنان در مرکز و ولایات کشور (بامیان، پروان، غور و بدخشان) به اشتراک ارگان‌های عدلی و قضایی، منتج به کاهش خشونت علیه زنان، پیگیری و تعقیب دوسیه‌های قضایای خشونت علیه زنان و ارائه راهکارها برای پیگیری قضایای خشونت گردیده است.
- با رسیدگی به قضایای خشونت علیه زنان از طریق ثبت ۶,۰۴۶ قضیه حقوقی زنان در مرکز و ولایات که از جمله ۱,۷۰۱ قضیه از طریق مشوره‌های حقوقی حل و فصل گردیده و متباقی ۴,۳۴۵ قضیه دیگر به ارگان‌های عدلی و قضایی ارجاع و تحت دوران بوده که در واقع این امر باعث تقویت اصل برابری و گسترش ارزش‌های حقوق بشری گردیده است.
- اعزام خانم رقیه مشهور به زلفیه، یکی از متضررین خشونت‌های حاد، غرض تداوی به کشور ترکیه به همکاری مالی صندوق وجهی برای قضایای خشونت که با تداوی وی توجه به حقوق زن و نفی فرهنگ خشونت تقویت می‌یابد.

- معرفی ۲۰۴۵۴ تن از متضررین خشونت‌ها به مراکز حمایوی در مرکز و ولایات که از اثر ارایه مشوره حقوقی ۴۵۵ تن از مستفیدین دوباره با فامیل‌های‌شان مدغم شدند و همچنین برای ۵۲۶ تن از اقارب اصولی مستفیدین جلسات خانوادگی به منظور حل مشکلات‌شان برگزار گردیده است.
- با رسیدگی به ۹۲۸ قضیه زنان متضرر از طریق توظیف ۵۸ وکیل و ارائه مشوره‌های حقوقی رایگان، در واقع ماده ۳۱ قانون اساسی به صورت مؤثر تطبیق گردیده است.
- صدور اجازه‌نامه برای ۱۵ مرکز حمایوی در ولایات تخار، بدخشان، دایکندی، بلخ، سمنگان، سرپل، جوزجان، فاریاب، کندز، کابل، ننگرهار، کاپیسا، پروان، بامیان و بغلان، زمینه‌های حمایت از زنان متضرر از خشونت‌ها را فراهم ساخته است.
- برگزاری ۱۴ جلسه کمیته انسجام و هماهنگی فعالیت‌های مراکز حمایوی با اشتراک ۱۳ ارگان دولتی و غیردولتی در مرکز و اخذ ۱۴۵ قطعه تذکره برای مستفیدین به منظور رسیدگی به قضایای خشونت علیه زنان.

۵. اسکان

- قیمت‌گذاری زمین و اسکان برای کوچی‌ها در ولایات بلخ و ارزگان، زمینه را برای توزیع زمین و ایجاد شهرک‌ها برای کوچی‌ها در ولایات متذکره فراهم ساخته است.
- افتتاح شهرک مهاجرین در دشت بابا صاحب ولایت لغمان به مساحت ۳۰۰۰۰ جریب باعث تشویق، زمینه‌سازی و جابه‌جایی مهاجرین کشور می‌گردد.

۶. حمایت از خوداشتغالی

- با تکمیل پروسه انتخاب ۷۰ نهاد آموزش‌های فنی و حرفوی برای اعطای پول تشویقی در مقابل کاربایی کارآموزان فارغ شده از بودجه غیراختیاری بانک جهانی، زمینه اشتغال برای کارآموزان فراهم می‌گردد.
- تکمیل پروسه تدارکاتی برای اعطای کمک‌های نقدی بلاعوض برای ۲۰۰۰ خانم متشبت کوچک در ولایت هرات، بامیان و فراه از بودجه غیراختیاری کشور ایتالیا که باعث ایجاد و توسعه تجارت‌های کوچک می‌شود.

- با ارایه آموزش‌های فنی و حرفوی برای ۴۰۷۵۰ فرد بیکار و کم‌عاید در ۳۴ ولایت کشور از بودجه انکشافی دولت، اشتراک‌کنندگان حرفه و فن مشخصی را فرا گرفته‌اند.
- معرفی ۱۰۰۰۰ فارغ طبقه اناث به مؤسسات تحصیلات عالی و برنامه‌های آموزشی رهبری و کارآموزی از طریق برنامه «پروموت» باعث توانمندی زنان در عرصه‌های علمی گردیده است.
- معرفی ۵۰ تن از خانم‌ها به دفتر شرکت اتصالات جهت آموزش و کار در سیستم مخابراتی، باعث توانمندی زنان در عرصه اقتصادی گردیده است.
- جذب ۱۰۰ شاگرد واجد شرایط طبقه اناث در کورس آموزشی خیاطی، پروسس مواد غذایی، دست‌دوزی به همکاری موسسه سیوا کشور هندوستان و معرفی ۳۷۵ زن به نمایشگاه‌های ملی و بین‌المللی در داخل و خارج از کشور، زمینه‌های توانمندی زنان را در عرصه اقتصادی فراهم نموده است.

۷. سرسبزی

- با غرس ۶۵۰۴۷۷ اصله نهال در نواحی ۲۲گانه شهر کابل، در سرسبزی و شگوفایی نواحی ۲۲ گانه پایتخت افزایش به عمل آمده است.
- با حفظ، مراقبت و آبیاری منظم ۳۰۷۰۰۰۰۰ اصله نهال و گل‌بته در نواحی ۲۲گانه شهر کابل، از نابودی و خشک شدن آنها جلوگیری به عمل آمده و فضای سبز حفظ گردیده است.
- خیشاوه ۱۷۸۰۰۰۰ مترمربع پارک‌ها و گلدان‌ها در نواحی ۲۲گانه شهر کابل، در جهت رشد و نموی بهتر گل‌بته‌ها و اشجار و جلوگیری از نابودی آنها و زیبایی پارک‌ها در نواحی ۲۲گانه شهر کابل مثمر واقع گردیده است.
- با چمن‌سازی ۳۴۵۴ مترمربع در نواحی ۲۲گانه شهر کابل، یک محیط‌زیست بهتر برای شهروندان شهر کابل، فراهم گردیده است.
- با دواپاشی ۱۸۰۰۰۰ اصله نهال و گل‌بته در نواحی ۲۲گانه شهر؛ محیط‌زیست بهتر را برای شهروندان کابل و حفظ سرسبزی در نواحی مذکور فراهم ساخته است.

- شاخه‌بری ۱۰۰,۰۰۰ اصله نهال و گل‌بته در نواحی ۲۲ گانه شهر؛ که این کار باعث تربیه درست و بهتر اشجار و گل‌بته‌ها و حفظ سرسبزی در نواحی ۲۲ گانه شهر گردیده است.
- با جمع‌آوری و انتقال ۹۲۴,۹۵۳ مترمکعب کثافات جامد به خارج از شهر، از آلوده شدن محیط‌زیست، تجمع کثافات و از بروز و شیوع امراض، تا حد ممکن جلوگیری به عمل آمده است.

۸. تأسیسات زیربنایی

- با ترمیم ۲,۵۵۳ پایه برق کنارجاده از فرسوده شدن سیستم تنویر موجود، تا حد ممکن جلوگیری به عمل آمده، حوادث ترافیکی و جرایم جنایی کاهش یافته، همچنین سهولت در رفت و آمد و سایط و عابرین در جریان شب فراهم گردیده است.
- با جغل‌اندازی و هموارکاری ۷۷,۷۲۵ مترمکعب سطح سرک‌های شهر، زمینه رفت و آمد شهروندان تسهیل گردیده است.
- با مطالعه و دیزاین ۵ کیلومتر سرک‌های اساسی زمینه تطبیق پروژه سرک‌ها، به شکل معیاری و استندرد فراهم می‌گردد.
- با اعمار ۹۳ پایه پلچک، در ترافیک شهری و عبور و مرور شهروندان نواحی ۱۱، ۱۶ و ۱۷ سهولت، ایجاد شده است.
- با اعمار ۶۳,۷۸۲ کیلومتر جویچه‌ها و کانال‌ها، آب‌های سطحی و آب‌های باران مسیر داده شده و از تجمع آنها در سطح سرک‌ها و کوچه‌ها جلوگیری به عمل آمده که از این طریق از ایجاد مزاحمت برای ترافیک و تخریب سرک‌ها جلوگیری شده است.
- با تکمیل کار باقیمانده سه پارک تفریحی واقع نواحی ۲، ۴ و ۱۱ شهر کابل، سرسبزی، ایجاد محیط‌زیست سالم و تفریحگاه‌های مناسب برای شهروندان فراهم شده است.

۹. ارتقای ظرفیت

- افزایش دانش حقوقی و اداری کارمندان عالیرتبه وزارت کار و امور اجتماعی، شهدا و معلولین از طریق تدویر برنامه آموزشی حقوقی و اداری برای ۱۰ تن از کارمندان

- عالی‌رتبه در مرکز و زون شرق (ریاست‌های کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین ولایات نورستان، ننگرهار، کنر، لغمان و خوست).
- ارتقای مهارت‌ها و دانش ۲۲ کارمند از طریق آموزش آنها در عرصه معلولیت در داخل و خارج کشور.
- معرفی و اعزام ۲۰ تن از کارمندان وزارت کار و امور اجتماعی به بورسیه‌های تحصیلی به کشورهای خارجی جهت بلند بردن سطح دانش ایشان.
- معرفی و اعزام فامیل‌های شهدا و افراد دارای معلولیت به بورسیه‌های تحصیلی به کشورهای خارجی جهت بلند بردن سطح دانش ایشان به اساس سهمیه ۱۴ فیصد.
- برگزاری ۲۹ ورکشاپ آموزشی تحت عناوین مدیران مکاتب و آمرین نظارت در تعلیم دختران، توانمندسازی اقتصادی برای زنان، قطعنامه ۱۳۲۵ شورای امنیت ملل متحد درباره توانمندی زنان و قوانین ملی و بین‌المللی برای ۴۱۵ تن از کارمندان ارگان‌های دولتی و غیردولتی در مرکز و ولایات به همکاری دفاتر JSSP, IDLO, GIZ, WORL VISION که باعث ارتقای ظرفیت و افزایش سطح آگاهی در مورد ارزش‌های جندر گردیده است.
- با برگزاری ۱۷ ورکشاپ آموزشی تحت عناوین آگاهی‌دهی از پلان کاری ملی زنان، جندر و صحت، ارزش‌های جندر در اسناد ملی و بین‌المللی، باعث ارتقای ظرفیت برای ۸۲۴ تن از کارمندان دولتی در مرکز و ولایات گردیده است.
- ارتقای ظرفیت ۲۳۲ تن از کارمندان این وزارت با راه‌اندازی ۱۳ برنامه آموزشی تحت عناوین تدارکات، پلان‌گذاری، پیشنهاد (پروپوزل) نویسی، مدیریت تغییر، رهبری توسط زنان، استراتیژی و پالیسی، تفکر نقادانه و طرح ساختار پلان‌گذاری منابع بشری به همکاری مؤسسات IDLO, GIZ, JSSP در مرکز و ولایات.
- از طریق برگزاری ورکشاپ‌های آموزشی در زمینه فعالیت‌های اداری ظرفیت کارمندان ریاست انسجام امور کوچی‌ها در ۳۱ ولایت افزایش یافته است.

- از طریق معرفی ۵۰ تن از شاگردان فارغ صنف دوازهم مربوط اقوام کوچی به مؤسسات تحصیلات عالی، نیمه‌عالی و بورس‌های خارج از کشور جهت ادامه تحصیلات زمینه تحصیلات عالی برای‌شان فراهم گردیده است.
- معرفی ۲۵۰ کوچی به کورس‌های حرفوی و مسلکی که باعث افزایش سطح مهارت آنها در حرفه‌ها گردیده است.
- ۳۰۶,۲۰۶ تن در ۳۴ ولایت در عرصه کمک‌های اولیه صحی آگاهی حاصل نمودند. همچنین ۲۵۰ کارمند جمعیت افغانی ملی سره میاشت در دفتر مرکزی، دفاتر ساحوی و نمایندگی‌های جمعیت افغانی سره میاشت در موضوعات مربوط ساحه کاری آموزش دیده که در نتیجه آن ظرفیت کاری‌شان ارتقا یافته است.
- ۲۰,۱۳۰ تن از جوانان و رضاکاران اعم از طبقه ذکور و اناث در هفت زون ۲۱ ولایت و ۲۱ کلپ در بخش‌های زبان انگلیسی، کمپیوتر، ریاضی، خطاطی، معلومات عمومی در مورد مرکبه‌ها و اصول اساسی نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر و انکشاف اصول اساسی و قوانین بین‌المللی بشردوستانه در ولایت‌های کندهار، پکتیا، لغمان، ننگرهار، نورستان، کابل، پروان، کاپیسا، بامیان، سرپل، سمنگان، بلخ، جوزجان، فاریاب، بدخشان، تخار، کندز، بغلان، هرات، فراه، هلمند، و کلپ مرکز جوانان تحت آموزش قرار گرفته‌اند که در نتیجه آن دانش و مهارت‌شان در بخش‌های مربوطه بهبود یافته است.

۱۰. نشرات و آگاهی عامه

- ارتقای سطح آگاهی ۲۰ میلیون شهروند از طریق نصب بیلبردها، حضور در کنفرانس‌های تلویزیونی و ایجاد سمینارها نسبت به عواقب مهاجرت‌های غیرقانونی.
- برگزاری ۸ جلسه در مورد تهیه و تدوین مواد رسانه‌یی و آموزشی جندر، حراست حقوقی، مشارکت سیاسی و اقتصادی و نشر ۴ اسپات تلویزیونی جهت آگاهی عامه در مورد کاهش خشونت علیه زنان به مناسبت روز مادر و روز جهانی محو خشونت علیه زنان که منتج به بلند رفتن آگاهی عامه در مورد ارزش‌های جندر گردیده است.

- جلب و جذب ۲۰۰ زن در صفوف پولیس ملی از طریق راهاندازی کمپاین جلب و جذب زنان در صفوف پولیس ملی در ۳۴ ولایت و برگزاری کمپاین خانه به خانه شمولیت دختران به مکاتب برای ۵۰۰ خانواده در ولایات کابل، بلخ، هرات و ننگرهار، باعث افزایش شمولیت دختران به مکاتب و تداوم تحصیل آنان گردیده است.
- برگزاری کنفرانس مشارکت سیاسی زنان در پروسه صلح و ادغام مجدد و کنفرانس نقش رسانه‌های همگانی در کاهش خشونت علیه زنان و گسترش جندر در رسانه‌ها، حقوق زن از دیدگاه اسلام، قوانین بین‌المللی و قوانین نافذ کشور با اشتراک ۵۶۰ تن از نمایندگان، مشاورین ریاست جمهوری و ریاست اجرائیه، اعضای پارلمان، جامعه مدنی، احزاب سیاسی، نهادهای انتخاباتی، محصلین و آمرین جندر وزارت‌ها که باعث افزایش حضور زنان در مشارکت سیاسی و پروسه صلح و بلند رفتن آگاهی عامه در مورد ارزش‌های جندر گردیده است.
- چاپ ۸ شماره اخبار ارشادالنسوان به شکل ماهوار به تیراژ ۲۴,۰۰۰ نسخه و ۷ شماره مجله میرمن به تیراژ ۱۲,۰۰۰ نسخه و توزیع آن در ارگان‌های دولتی و غیردولتی در ۳۴ ولایت کشور که طی آن فعالیت‌های وزارت امور زنان منعکس گردیده و باعث ارتقای سطح آگاهی مستفیدشوندگان به ویژه زنان گردیده است.

۱۱. عواید

مجموع عواید سکتور حمایت اجتماعی در سال مالی ۱۳۹۵ مبلغ ۱۳,۴۵۹,۳۸۶,۵۱۴ (سیزده میلیارد و چهارصد و پنجاه میلیون و سه صد و هشتاد و شش هزار و پنج صد و چهارده) افغانی می‌باشد.

شماره	نام وزارت / اداره	عواید
۱.	جمعیت افغانی سره میاشت	۸,۸۸۰,۰۰۹,۰۲۹
۲.	شاروالی کابل	۲,۶۲۴,۸۵۸,۵۳۰
۳.	وزارت کار، امور اجتماعی، شهدا و معلولین	۱,۷۱۰,۴۰۸,۶۰۶

۱,۴۱۳,۲۵۱	وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان	۴.
۷۱۱,۰۴۰	وزارت امور سرحدات و قبایل	۵.
۱۳,۲۱۷,۴۰۰,۴۵۶	مجموع عواید	

۱۲. نتیجه‌گیری

انکشاف پالیسی‌ها در راستای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه بخشی از فعالیت‌های این سکتور است. موضوع اسکان مهاجرینی که عودت نموده‌اند از دیگر برنامه‌های این سکتور بوده است. از گروه‌های آسیب‌پذیر متأثر از جنگ و حوادث طبیعی حمایت صورت گرفته است. این سکتور در بخش ارتقای ظرفیت کارکنان مربوط نیز دستاوردهایی دارد.

مشکلات عمده و راه حل‌های پیشنهادی

۱. مشکلات عمده

- وزارت‌ها و ادارات در سال ۱۳۹۵ مالی عمدتاً با مشکلات ذیل مواجه بوده‌اند:
۱. با توجه به تراکم نیازمندی‌ها، طی سال‌های متمادی، وزارت‌ها و ادارات با کمبود بودجه، خصوصاً در بخش‌های تعمیرات مواجه‌اند؛
  ۲. شروع بسیاری از پروژه‌ها و فعالیت‌ها مستلزم در دسترس بودن بودجه در زمان کوتاه است. به این دلیل طویل بودن پروسه منظوری و تخصیص بودجه یکی از موانعی است که پیشرفت فعالیت‌ها را با کندی و تأخیر مواجه می‌سازد؛
  ۳. بخشی از فعالیت‌های تخنیکی در ادارات مستلزم داشتن مهارت‌ها و تخصص مرتبط با فعالیت است. متأسفانه به دلیل جنگ‌های تحمیلی بر کشور و محرومیت از امکانات، بسیاری از کارکنان نتوانسته‌اند که مهارت و دانش لازم را در موضوعات تخصصی کسب نمایند؛
  ۴. فیصدی قابل توجهی از معاشات مربوط به کارکنان به خصوص بخش‌های مسلکی و علمی مانند معلمان، مدرسان و استادان می‌باشد. معاش فعلی کارکنان در مقایسه با بخش خصوصی نسبتاً پایین است و بخش دولتی با این معاش نمی‌تواند با بخش خصوصی در استخدام کادرهای متخصص و ورزیده رقابت نماید؛
  ۵. وجود تجهیزات مانند وسایل دفتری، برق، کمپیوتر و اینترنت یک موضوع ضروری است. تعداد قابل توجهی از ادارات کشور نسبت نبود امکانات، از این تجهیزات به طور کامل برخوردار نیستند؛
  ۶. ادارات دولتی در ولایات و مرکز با کمبود تعمیر و ساختمان مواجه‌اند. هنوز هم تعدادی از مکاتب تعمیر عصری ندارند؛
  ۷. معیاری نبودن تشکیلات برخی وزارت‌ها و ادارات، مشکل دیگری است که ادارات با آن مواجه است؛
  ۸. ناامنی یک مشکل عمده در مقابل پیشرفت فعالیت‌های ادارات و وزارت‌ها است.

۲. راه حل های پیشنهادی

۱. افزایش بودجه.
۲. سرعت در پروسه منظوری و اجرای تخصیص بودجه.
۳. ارتقای ظرفیت کاری کارمندان.
۴. افزایش معاشات به خصوص در بخش های علمی و مسلکی.
۵. تخصیص بودجه در قسمت تجهیز ادارات.
۶. اعمار تعمیر برای ادارات.
۷. اصلاح تشکیل بر اساس وظایف اصلی هر اداره.
۸. تأمین بیش تر امنیت.

نتیجه گیری

دستاوردها به دو بخش قابل تقسیم‌اند: دستاوردهای مشترک و دستاوردهای خاص.

دستاوردهای مشترک

در تمامی سکتورها سه موضوع مشترک وجود دارد که مورد توجه بوده است. این موضوعات عبارتند از:

- انکشاف پالیسی در بخش‌های مختلف یک اصل بنیادی است که زمینه قانونمند ساختن فعالیت‌ها را در ادارات فراهم می‌سازد؛
- وزارت‌ها و ادارات به منظور ارتقای ظرفیت تخنیکی و مسلکی کارمندان‌شان از دو روش برگزاری برنامه‌های آموزشی کوتاه‌مدت در داخل و خارج کشور و اعزام کارمندان به بورسیه‌های تحصیلی، بهره گرفته‌اند؛
- مبارزه با فساد در سطح پالیسی از طریق تدوین پلان‌های طویل‌مدت مبارزه با فساد و طرزالعمل‌ها تحقق یافته و در سطح عملیاتی از طریق اجرای تفتیش، بررسی و نظارت انجام شده است.

دستاوردهای خاص

در سکتور امنیت، مبارزه با تروریسم، مبارزه با قاچاق انسان، مبارزه علیه مواد مخدر موضوعات اساسی فعالیت‌های این سکتور است. همچنین بررسی سیستم امنیتی محابس و اتخاذ تدابیر لازم، یکی دیگر از دستاوردهای این سکتور به حساب می‌آید.

انکشاف پالیسی گرچه موضوع مشترک بین همه سکتورها می‌باشد اما سکتور حکومت داری و حاکمیت قانون، تمرکز خاصی روی انکشاف پالیسی دارد. وضع قوانین، مقرره‌ها، لوایح و طرزالعمل‌ها یکی از دستاوردهای مهم این سکتور است. در بخش مبارزه با فساد این سکتور با تمرکز بیش‌تری توانسته است دوسیه‌های مربوط به فساد اداری را بررسی نموده و همچنین به شکایات کارکنان رسیدگی شده است. این سکتور به منظور تقویت فرهنگ مبارزه علیه فساد، برنامه‌های مختلف آگاهی عامه را تدویر نموده است.

سکتور زیربنا و منابع طبیعی ساخت زیربنایی، سرک، سربند، کانال و سایر تأسیسات آبی را به بهره‌برداری سپرده است. این سکتور، فایبر نوری را توسعه داده و پلان‌گذاری شهری انجام شده است.

در سکتور معارف، دسترسی به تحصیلات عالی دوره لیسانس و ماستری افزایش یافته است. تعداد کتابخانه‌های عامه افزایش یافته و برنامه حفاظت و ترمیم آبادات تاریخی با

جدیت ادامه دارد. در راستای ارتقای کیفیت تعلیم و تربیه نصاب تعلیمی تعلیمات عمومی و تعلیمات تخریکی و مسلکی، بازنگری شده و مواد ممد درسی لازم تولید گردیده است. به منظور دسترسی به خدمات صحتی، این سکتور مراکز صحتی و شفاخانه‌ها را اعمار نموده است. از طریق عرضه خدمات همودیالیز، عاجل، بازتوانایی معلولان خدمات صحتی، نوع خدمات صحتی چشم توسعه یافته است. همچنین تجهیزات شفاخانه‌ها و مراکز صحتی ارتقا یافته‌اند.

سکتور زراعت و انکشاف دهات روی چهار موضوع تمرکز داشته است؛ زراعت، مالداري، آبیاری و انکشاف دهات. در بخش زراعت و مالداري برنامه‌های آموزشی لازم برای زارعین و مالداران برگزار شده است. به خاطر حمایت از زارعین و مالداران تسهیلات لازم در اختیارشان قرار گرفته است. توسعه سیستم آبیاری در دهات تقویه شده است.

موضوع اشتغال و سرمایه‌گذاری بخش خصوصی اولویت اصلی سکتور رشد اقتصادی و انکشاف سکتور خصوصی است. از طریق استخدام در بخش‌های دولتی زمینه اشتغال شهروندان فراهم گردیده است. به منظور حمایت از تولیدات داخلی تدابیری اتخاذ شده است. «آموزش در مسیر اشتغال» اولویت دیگر این سکتور است که از طریق آن افراد آموزش‌های خاصی به منظور اشتغال فرا گرفته‌اند. به منظور حمایت از اشتغال پایدار میکانیزم‌هایی برای حمایت و تشویق سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در نظر گرفته شده است.

سکتور حمایت اجتماعی، پالیسی‌هایی را در راستای حمایت از اقشار آسیب‌پذیر جامعه انکشاف داده است. موضوع اسکان مهاجرانی که عودت نموده‌اند از دیگر دستاوردهای این سکتور است. از گروه‌های آسیب‌پذیر متأثر از جنگ و حوادث طبیعی حمایت صورت گرفته است.

یک دولت تنها وقتی خوب و صادق است که مردمی که
در دفاتر آن حضور دارند و پالیسی های آن را می سازند،
به مردم پاسخگو باشند.

محمد اشرف غنی
رئیس جمهور اسلامی افغانستان

ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری
معاونیت نظارت، ارزیابی و تفتیش
ریاست نظارت و ارزیابی
www.aop.gov.af